

HAJNÓCZY JÓZSEF GIMNÁZIUM,
HUMÁN SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
5430 TISZAFÖLDVÁR, Kossuth út 122.
Telefon: 06 56/470-038, 06 56/470-088, fax: 06 56/470-038
E-mail: titkarsag.hjg@enternet.hu
www.hajnoczy.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

INTÉZMÉNYI ADATOK	4
I.1. Az iskola rövid története	6
I. 2. Tanulói létszám, szociokulturális háttér	10
I.3. Az iskolai munka feltételei.....	11
<i>I.3.1. Személyi feltételek.....</i>	<i>11</i>
I.3.1.1. Pedagógus munkakörben dolgozók.....	11
I.3.1.2. Nem pedagógus munkakörben dolgozók.....	12
<i>I.3.2. Tárgyi feltételek .....</i>	<i>13</i>
<i>I.3.3. Pénzügyi lehetőségek, gazdálkodás .....</i>	<i>14</i>
I.4. Szervezeti felépítés	16
I.5. A tanítás-tanulás folyamata.....	1
I.6. Eredmények.....	3
I.7. Az iskola kapcsolatai	6
II.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	7
II.2. Célok és feladatok	8
<i>II.2.1. Az eltérő iskolatípusok speciális céljai.....</i>	<i>11</i>
<i>II.2.2. Nevelési sikerkritériumok.....</i>	<i>12</i>
II.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	14
III.1. Személyiségfejlesztés.....	17
<i>III.1.1. Személyiségfejlesztő tevékenység .....</i>	<i>17</i>
III.1.1.1. A személyiségfejlesztés kiemelt feladatai a különböző iskolatípusokban	20
<i>III.1.2. Kiemelt nevelési tevékenységek.....</i>	<i>22</i>
III.1.2.1. Beilleszkedési magatartási nehézségekkel összefüggő tevékenység.	22
III.1.2.2. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő program	23
III.1.2.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	25
III.2. A közösségfejlesztés	28
<i>III.2.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok .....</i>	<i>28</i>
III.3. Gyermek- és ifjúságvédelem	32
III. 4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	35
IV.1. Megvalósítandó feladatok és célok.....	38
IV.2. A célok eléréséhez vezető módszerek.....	39
V.1. A környezetvédelem alapjai	40
<i>VI.1.1. Törvényi háttér.....</i>	<i>40</i>
V.2. Alapelvek, célok.....	41
<i>V.2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok .....</i>	<i>41</i>
VI.1. A tanórai, a tanórán kívüli, a kötelező és a választható foglalkozások.....	43
VI.2. Tantervrendszerünk.....	44
VI.3. Óratervek	45
<i>VI.3.1. Gimnáziumi képzés .....</i>	<i>45</i>
<i>VI.3.2. Szakközépiskolai osztályok óratervei .....</i>	<i>49</i>
<i>VI.3.3. Szakképző évfolyamok.....</i>	<i>51</i>
VI.4. Választható tantárgyak	54
VI.5. A tantárgyi tantervek.....	55
VI.6. A tanuló felvétele, átvétele, a magasabb évfolyamba lépés feltételei	56
VI.7. A magatartás és szorgalom értékelése	59
VI.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	62

VI.9. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.....	63
VI.10. A tanulók fizikai állapotának mérése.....	65
VII.1. Az együttműködés formái.....	66
VII.2. A diákjogok érvényesülése	69

INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény neve:

Hajnóczy József Gimnázium, Humán Szakközépiskola,
Kollégium

Székhelye:

Főépület: 5430 Tiszaföldvár, Kossuth út 122.
Kollégium: Kossuth út 61/a.

Fenntartója:

Tiszaföldvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

Működési területe:

Elsősorban Tiszaföldvár és vidéke,
valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye.
Az intézmény körzeti feladatokat lát el.

Az intézmény jogállása:

Önálló jogi személy.

Gazdálkodási jogköre:

Önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.

Tevékenysége:

Alapvető tevékenység

TEÁOR 80.21 Általános középfokú oktatás

80214-4: Nappali rendszerű gimnáziumi nevelés, oktatás

80214-7: Nappali rendszerű szakközépiskolai nevelés, oktatás

80226-3: Szakképesítés megszerzésére felkészítő iskolarendszerű
felnőttoktatás

TEÁOR 80.42. Felnőtt és egyéb oktatás

TEÁOR 80.22. Szakmai középfokú oktatás

55232-3: Iskolai intézményi közétkeztetés

55233-4: Kollégiumi intézményi közétkeztetés

80512-4: Nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő gyermekek, tanulók kollégiumi, externátusi nevelése, oktatása.

Képességkibontakoztató és integrációs felkészítés.

Kiegészítő tevékenység

55131-5: Diákotthoni, kollégiumi szálláshelynyújtás

75176-8: Intézményi vagyon működtetése

92403-6: Diáksport

Az ellátható vállalkozási tevékenység köre és mértéke:

Az intézmény alapfeladata sérelme nélkül szabad kapacitásának kihasználására, a társadalmi igények kielégítése, a használatba adott önkormányzati vagyon hasznosítása érdekében helyiségeit bérbe adja. Vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Alapító okirat száma, kelte:

- 185/2006. (VI.29.) ÖKT számú határozat.

I. HELYZETELEMZÉS

I.1. Az iskola rövid története

Intézményünket 1947-ben alapították azzal a céllal, hogy Tiszaföldvár és környéke gyermekeinek középiskolai beiskolázását és a Tiszazug kulturális felemelkedését elősegítse. Az iskola 1950-1965 között a volt járási főszolgabírói hivatal épületében (jelenleg kollégium) működött. 1965-ben adták át az intézmény mostani épületét.

Az 1947-ben létrehozott „gimnáziumi tanfolyam” évtizedek alatt sokrétű nevelési-oktatási feladatot eredményesen ellátó intézménnyé fejlődött. A '60-as évek második felétől néhány évig mezőgazdasági gépszerelő szak-középiskolai oktatás folyt az iskolában. 1972-től több mint 20 éven keresztül igen nagy sikerrel működött a középfokú óvónőképzés. Ezt elősegítő gyakorló óvodát és szaktantermet építettek az iskola épületéhez. Az óvónőképzés keretében több mint ezer óvónő végzett az iskolában. A '80-as évek végétől néhány évig szociális asszisztensképző és pedagógiai szakközépiskolai osztályok működtek az intézményben. A '90-es évek első felében az iskola korszerűsítette és megalapozta a ma is működő képzési szerkezetét.

1991-ben az iskola pályázati úton bekapcsolódhatott a szakképzés megújítását célul tűző, „Emberi erőforrások fejlesztési program”-ba (világbanki program). Így indult meg 1993-ban a humán szakközépiskolai képzés.

Az intézmény szervezeti keretei között 1998-2004 között – az országban egyedülálló módon – pedagógiai szakszolgálat működött.

Az elmúlt félévszázadban az iskola igyekezett eleget tenni a település és közvetlen környéke, sőt a megye oktatási igényeinek. Az itt tanító pedagógusok igen eredményesen készítették fel tanítványaikat mind a felsőfokú tanulmányokra, mind pedig a közvetlen munkába állásra.

Az iskola a kézilabda szakágban elért eredményei, a diákszínjátásban és a kórusmozgalomban elért sikerei és a több mint három évtizede működő Odorvári Kutatótábor révén országosan ismertté vált. Ezt az ismertséget és elismertséget erősítették tanítványainknak az országos tanulmányi versenyeken elért eredményei is. Az előbbieken alapján megbecsülésnek örvend mind a szülők körében, mind pedig a szakmai berkekben. Mindezek alapján – az előnytelen demográfiai helyzet ellenére – jók az iskola beiskolázási eredményei

II. Az intézmény jelene és jövője

Az iskola jelenlegi képzési szerkezete a rendszerváltást követő években alapozódott meg. Az elmúlt esztendőben a képzési profilokon a társadalmi és a fenntartói elvárásoknak, a szakmai és pénzügyi követelményeknek megfelelően módosításokat hajtottunk végre.

A 2007/2008. tanévben gimnáziumi képzés az alábbi formákban folyik az intézményben: kifutó hatévnyolamos 12. osztály, kifutó rendészeti pályára előkészítő 12. osztály, emelt szintű idegen nyelvi osztályok, valamint informatikai osztályok. Szakközépiskolai keretben tanulnak a humán szakközépiskolai osztályok és a rendészeti pályára előkészítő osztályok (9-11. évfolyam).

A 2006/2007. és a 2007/2008. tanévben beiskolázott 9. évfolyam osztályszerkezete (idegen nyelvi és informatikai gimnáziumi, valamint humán és rendészeti szakközépiskolai osztályok) mutatja azt a képzési struktúrát, amely legalább közép-, de valószínűleg hosszú távon is kielégíti a helyi és a megyei igényeket. Ez a 2+2-es képzési szerkezet a fentebb említett profilokkal többféle célzatú helyben való továbbtanulási lehetőséget biztosít a tiszaföldvári, a környékbéli, sőt az azon túli tanulóknak is. Megvan a lehetőségük a felsőfokú, ezen belül a szakirányú továbbtanulásra ugyanúgy, mint a szakképzésre vagy a közvetlen munkába állásra. Az idegen nyelvi és az informatikai gimnáziumi képzés általános és tartós társadalmi igényeket

elégít ki. A humán szakközépiskolai képzés olyan ismeretekhez és készségekhez juttatja a tanulókat (zömmel lányok), amelyeket családi életükben is fel tudnak használni.

Iskolánk érettségi utáni szakképzése (szakképző évfolyam) ráépül a humán szakközépiskolai osztályainkra. E képzés keretében lehetőség nyílik a pedagógiai, a gyógypedagógiai és a szociális asszisztensi szakmák megszerzésére.

Olyan középiskolai és szakképző osztályaink vannak, amelyek nemcsak a jelentkező társadalmi igényeket elégítik ki, hanem viszonylag könnyen továbbfejleszthetők vagy átprofilírozhatók pl. idegen nyelvi előkészítő osztály. A részben a humán szakközépiskolai osztályra épített érettségi utáni szakképzésben megfelelő, de viszonylag könnyen kivitelezhető előkészületek után az iskola képezni tud a város számára a strandfejlesztés esetén szükséges egészségügyi és turisztikai szakembereket. Ehhez az is alapot ad, hogy évek óta sikeresen oktatjuk az utazás és turizmus nevű tantárgyat, amelyből érettségi vizsgát is tesznek tanulóink

2000. szeptember 1-je óta esti gimnáziumi felnőttképzés is folyik az intézményben, a Budakalász Gimnázium szervezésében. E képzési forma működtetésével a jövőben is lehetőséget adunk az érettségi bizonyítvány megszerzésére mindazoknak, akiknek erre a nappali képzésben nem volt lehetőségük.

A megyei szintű beiskolázást és igen sok tanuló tanulási esélyeinek biztosítását szolgálja a lányok és fiúk elhelyezését egyaránt lehetővé tévő kollégiumunk. Sajnos a nem kollégium céljára emelt régi épületben – állandó javítási törekvésünk ellenére – a lakhatási feltételek nem túl kedvezőek. A fenntartónk pályázatot nyújtott be új kollégium felépítésére. Ha megvalósulna a tervezett beruházás, az még vonzóbbá tenné az iskolát a távollakók számára, így elősegítené a beiskolázás tartós sikerességét.

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka eredményességét jelzik a felsőoktatási felvételi, a nyelvvizsga és a versenyeredményeink. 2000-2005.

között iskolánk végzőseinek 49,2 %-át vették fel az érettségi évében a felsőoktatásba. Ez a megye 17 vegyes típusú középiskolájából a 4. helyet, az ország 175 középiskolájából a 43. helyet jelenti.

Tanulóink zöme kistelepülésekről érkezik, családjuk átlagos szociokulturális mutatói alacsony szintűek. Ehhez képest különösen jónak számítanak a felvételi eredményeink (magas szintű az ún. hozzáadott érték). Kiemelkedően jó felvételi eredményesség jellemző az idegen nyelvi emelt szintű és a hatév folyamatos gimnáziumi osztályokra. A tanulóink továbbtanulási esélyeit jelentősen növeli az a tényező, hogy közülük sokan szereznek nyelvvizsga bizonyítványt középiskolai tanulmányaik során. 2000-2005 között a felsőoktatásba jelentkező tanulóink 37,9 %-ának volt nyelvvizsgája. Ez a megyében az 5. helyet jelentette számukra. Az elmúlt néhány évben kiemelkedő versenyeredmények születtek földrajzból és szakmai tantárgyakból. Figyelemre méltóak az eredményeink idegen nyelvekből, történelemből, magyar nyelv és irodalomból, matematikából, biológiából és rendvédelemből.

Az iskolai diákéletet hagyományos rendezvényeinkkel tesszük színessé, tartalmassá és emlékezetessé: gólyatábor, gólyaavatás, szalagavató bál, diáknapok, Könyv és Költészet Napja, ünnepi megemlékezések. Évente kiadjuk a Hajnóczy Antológiát, amelyben megjelentetjük diákjaink legjobb szépirodalmi és képzőművészeti alkotásait. A diákélet tartalmassá tételéhez jelentősen hozzájárul az iskolában működő Diákönkormányzat. Az iskolát és diákjainkat két alapítvány is segíti. A Hajnóczy József Gimnáziumért és Szakközépiskola Diákjaiért (1994), A Hajnóczy József Gimnáziumért (1996).

Az ismerttetett változtatások egyrészt bizonyítják a tantestület szellemi erejét, másrészt jelentősen javították beiskolázási lehetőségeinket.

Az intézménynek a jövőben is fontos feladata lesz hozzájárulni a térség iskolázottsági elmaradottságának felszámolásához, ennek révén a népesség-

fogyás megállításához. Nehezíti a helyzetet, hogy a megyében tanulók számához képest magas a középiskolai férőhelyek száma (kedvezőtlen a demográfiai helyzet).

I. 2. Tanulói létszám, szociokulturális háttér

A tanulói létszám alakulása

Tanév	Gimnázium				Szakközép-iskola			Szak- kép- ző	Iskolai összes	Hely- beli
	négy- évfolya- mos	hatévfoly.	összesen	humán	rendészeti	összesen	I/13, II/14. együtt			
1996/1997	124		130	254	201		201	44	499	141
1997/1998	125		157	282	175		175	59	516	155
1998/1999	241		144	290	150		150	65	505	141
1999/2000	263		141	310	120		120	80	510	145
2000/2001	183		90	322	124		124	52	498	152
2001/2002	217		134	351	123		123	29	503	120
2002/2003	230		137	367	147		147	29	543	123
2003/2004	233		108	341	147		147	32	520	128
2004/2005	241		83	324	193		193	38	520	141
2005/2006	243		64	307	150	35	185	47	529	176
2006/2007	207	36	43	286	132	71	203	60	549	162
2007/2008	183	67	26	276	138	101	239	59	574	161

Az iskola tanulóinak száma az elmúlt években 500 fölé emelkedett, a jelenlegi, 2007/2008. tanévben 574 fő.

A helybeli tanulók aránya 24-25 % között van. A kollégisták száma 70-80 fő körül mozog, a többiek bejárók. A más megyéből érkező tanulók száma kb. 10 fő.

A fiú-leány arány jelentősen javult, jelenleg a tanulói létszám 30 %-a fiú.

A tanulók összetétele szociokulturális háttérüket tekintve heterogénnek tekinthető. Ez azonban azt jelenti, hogy jelentős kisebbségben vannak azok, akik tehetős családok, kvalifikált szülők gyermekei. Ez a kisebbség elsősorban a hatévfolyamos és az idegen nyelvi gimnáziumi osztályban tanul. A tanulók többségének családi háttere átlagosnak vagy annál rosszabbnak mondható. A szülők nagy többsége középfokú végzettséggel rendelkezik. Aránylag sok tanuló nevelkedik csonka és nagycsaládban. A tanulók 16,3 % hátrányos helyzetű, közülük 22,3 % halmozottan hátrányos. A rossz szociokulturális háttér általánosan jellemző a szakközépiskolai és a rendészeti pályára előkészítő osztályok tanulóira. Sokan érkeznek közülük kistéleplülések kis iskoláiból. Mindez jelentős nevelési és oktatási feladatokat ró a tantestület tagjaira (a szocializáció elősegítése, differenciált foglalkoztatás, tehetséggondozás, hátránykompenzáció).

I.3. Az iskolai munka feltételei

I.3.1. Személyi feltételek

I.3.1.1. Pedagógus munkakörben dolgozók

A 68 fős engedélyezett létszámból 48 fő pedagógus, 20 fő nem pedagógus dolgozó. A pedagógusok közül 1 fő dolgozik részmunkaidőben, 2 fő van gyesen. A kollégiumi nevelést a vezetővel együtt 5 fő látja el. Közülük 1 fő részben a kollégiumban, részben a középiskolában dolgozik, jelenleg 7 fő óraadót alkalmazunk. Ugyancsak 7 fő a gyakorlati oktatást segítő megbízási szerződéses alkalmazásban.

Az engedélyezett pedagóguslétszám alakulása:

1998.	47 fő
1999.	47 fő
2000.	48 fő
2002.	54 fő
2003.	54 fő
2004.	54 fő
2005.	53 fő
2006.	53 fő
2007.	53 fő (január 01.)
2007.	48 fő (szeptember 01.)

A pedagógusok létszáma a tanulólétszám és az intézmény feladatrendszere alakulásának megfelelően változott és stabilizálódott. A 42 fős nevelőtestület szakmailag jól képzett pedagógusokból áll. A tanító tanárok közül 69 % (29 fő) egyetemet végzett szakember, a többi főiskolai végzettségű. Szakvizsgázott pedagógusok száma 8. Jelenleg 3 fő tanul felsőoktatásban, újabb szak vagy szakvizsga megszerzésének érdekében. A tantestület számát, összetételét tekintve alkalmas az Alapító okiratban és a Pedagógiai programban megfogalmazott feladatok ellátására.

A jelenlegi tantestület koncepcionális munkaerő-fejlesztéssel, továbbképzéssel, a nyugdíjba vonulók tervszerű utánpótlásával meg tud felelni a várható közoktatási igényeknek.

I.3.1.2. Nem pedagógus munkakörben dolgozók

Az ügyviteli, gazdasági, technikai, konyhai dolgozók létszáma (19 fő, közülük 1 fő részmunkaidős) és felkészültsége elegendő és megfelelő a szakmai munka feltételeinek biztosításához. A nem pedagógus dolgozók közül 1 fő főiskolai, 1 fő felsőfokú szakképesítéssel, 5 fő érettségihez kötött szakképesítéssel, 3 fő szakmunkás-bizonyítvánnyal rendelkezik. 8 fő szakképesítés nélküli takarítónő, 1 fő pedig a kollégiumban ételkiosztó.

1.3.2. Tárgyi feltételek

Az intézményben a nevelő-oktató munka három épületben folyik. Az iskola épületében, a kollégiumban és az önkormányzattól a Városi Művelődési Házban bérelt tantermekben.

Az iskola épületében lévő 15 tanterem, 3 idegen nyelvi, 3 természet-tudományos, 2 számítástechnikai, 2 művészeti, 2 testnevelést szolgáló terem áll rendelkezésünkre.

Az iskolai könyvtár dokumentumállománya: 33.794 db. Ebből könyv: 32.832 db, elektronikus dokumentum: 962 db /videokazetta, CD, DVD, hangkazetta/. Könyvtárunkba 55 különböző periodika jár, amelynek nagyobbik része a pedagógiai munkát segíti. A könyvtárba 6 db tanulói és 1 db könyvtárosi számítógép van. A könyvtár állományának gyarapodása évente 2.500.000 Ft, amelynek nagyobb hányadát az ingyenes és tartós könyvek beszerzése alkotja. Az állományban való tájékozódást a 60 %-ban feldolgozott cédulakatalógus segíti. A katalógus bővítése jelenleg számítógépen történik, és az eddig regisztrált könyvek már az internetről is elérhetőek.

Az intézmény átlagos szinten rendelkezik az oktatáshoz szükséges eszközökkel, beleértve az audiovizuális technikai eszközökkel való ellátottságot is.

A főépület állaga sokat romlott, évek óta nem volt felújítva (kivéve a tetőszigetelést, az utcai front festését). A kollégium épülete teljes rekonstrukcióra szorul. Az épületek berendezése elavult, a mellékhelyiségek teljes felújítása lenne kívánatos. A belső közművek is felújításra, korszerűsítésre szorulnak. 2003-ban megtörtént az iskola épületében a világítás korszerűsítése. Azóta – anyagi nehézségek miatt – nagyobb felújítást, korszerűsítést nem tudtunk végezni.

I.3.3. Pénzügyi lehetőségek, gazdálkodás

Az intézmény bevétele az állami finanszírozásból, önkormányzati támogatásból, az étkezési térítési díjakból, egyéb saját bevételekből (terembérlet) és az esetenkénti egyéb bevételekből (pályázati összegek, szakképzési alap) áll.

A bevételek alakulása eFt-ban

Év	Normatíva	%	Önkormányzat	%	Saját bevétel	%	Összesen
2000.	103.143	80	5.155	4	21.000	16	129.308
2001.	109.036	68	30.900	19	21.513	13	161.449
2002.	123.864	63	46.482	24	25.498	13	195.844
2003.	173.039	64	72.463	27	25.395	9	270.897
2004.	178.146	64	71.795	26	28.998	10	278.939
2005.	185.179	74	37649	15	27503	11	250.330
2006.	181.546	69	71.125	27	9600	4	262.271
2007.	185.390	70	68.232	26	9801	4	263.423

A bevételeknél a 2006. évben jelentős átalakulás ment végbe. A főzőkonyha elkerült az intézménytől, ezért a saját bevételeink jelentős mértékben – harmadára – csökkentek. A kieső bevételek miatt a 2006. és a 2007. évben ismét emelkedett az önkormányzat által nyújtott támogatás aránya.

A normatív bevételek évenként csupán csekély eltérést mutatnak.

A szakképzési támogatás aránya sajnálatos módon – a megváltozott szakképzési törvény miatt – csökkenő tendenciát mutat.

Megragadunk minden lehetőséget arra is, hogy pályázzunk. Azonban a kiírt pályázatok szinte mindegyike olyan, hogy megkívánja az önrészt, illetve utólagos elszámolását.

A kiadások alakulása

Év	Bér + járulék	%	Dologi	%	Összesen
2000.	95.365	74	33.943	26	129.308
2001.	122.015	76	39.434	24	161.449
2002.	150.453	77	45.391	23	195.844
2003.	223.237	82	47.660	18	270.897
2004.	223.596	80	55.343	20	278.939
2005.	197.264	79	53.067	21	250.331
2006.	211.571	81	56.700	19	262.271
2007.	210.012	80	53.411	20	263.423

Intézményünkben valamennyi dolgozó a közalkalmazotti bértábla szerinti bért, illetve pótlékot kapja. Jelentős bérnövekedés utoljára a 2003. évben következett be, amikor a bértáblát a minimálbérhez igazították.

A költségvetési előirányzatok csupán egyötöd részét a bér és járulékaik teszik ki.

A 2004. évben jelentős felhalmozási előirányzatot kapott intézményünk, melyet a főzőkonyha felújítására fordítottunk, illetve – többletbevételeinkkel kiegészítve – gépjárművet vásároltunk. Sajnálatos módon a felújított főzőkonyhát a következő évben már nem használtuk, mivel azt – városi szinten – az önkormányzat bérbe adta.

A táblázatból is kitűnik, hogy a kiadások egyre kisebb arányt képviselnek az intézmény költségvetésében. A 2004. évben felhalmozási kiadásra is kaptunk előirányzatot (gépjármű-vásárlás, konyhafelújítás), amely csekély mértékben megemelte a költségvetési előirányzatunkat.

I.4. Szervezeti felépítés

A szervezet felépítését, a döntési mechanizmust az **SZMSZ** rögzíti.

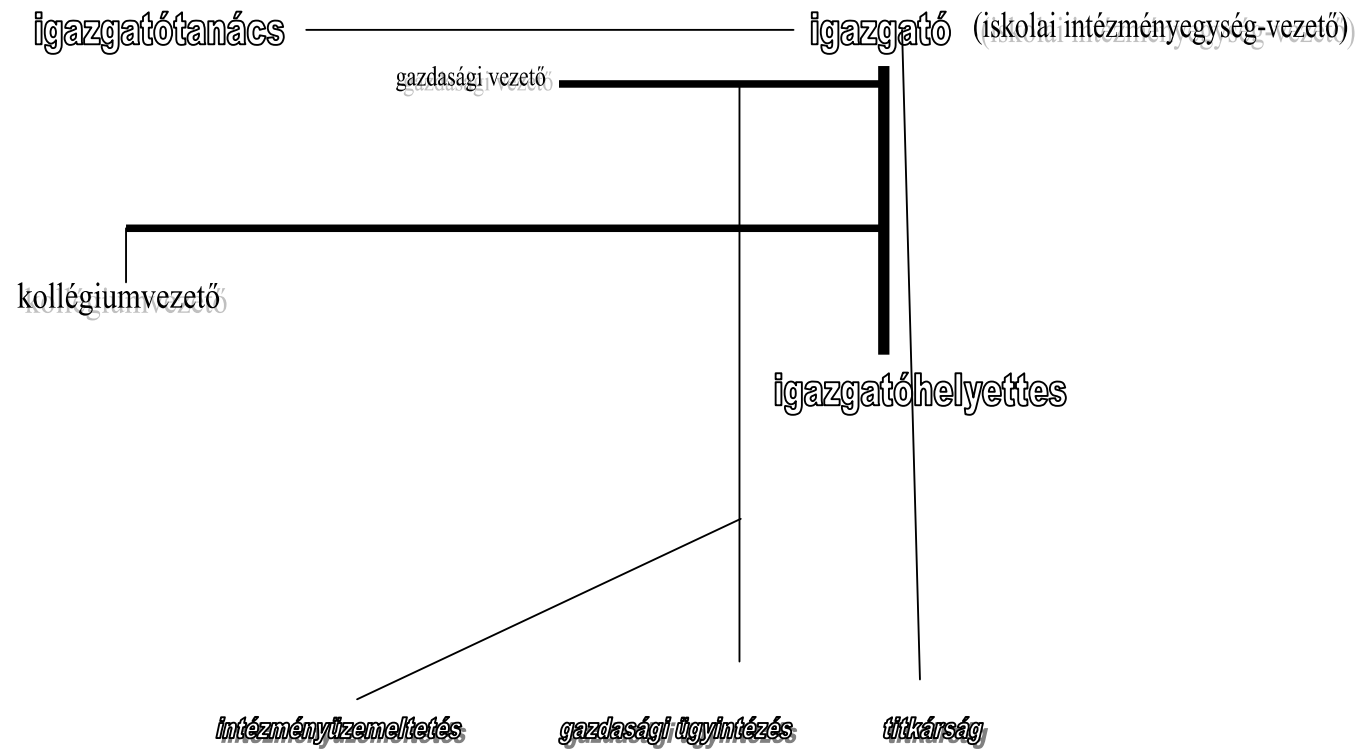
A funkcionális felépítésből adódóan egy pedagógus a feladat jellegétől függően több vezetőtől is kaphat utasítást.

A **döntési szintek** a közoktatási törvénynek megfelelőek.

igazgató:	munkáltatói, tanügy-igazgatási, költségvetési, tantárgyfelosztás
igazgatóhelyettes:	a munkatervi feladatok végrehajtása, részterületek: költségvetési, szervezési
nevelőtestület:	tervezés, munkaterv, SZMSZ, házirend, szakmai fejlesztés, fegyelmi ügyek
munkaközösségek :	versenyek, tankönyvek, egységes követelményrendszer, szaktárgyi fejlesztés
tanulói közösség:	saját ügyeik, DÖK, iskolanap, diákigazgató-választás, érdekvédelem

Az intézmény vezetésének szervezeti felépítése

Az iskolában **7 munkaközösség** működik, tevékenységüket a szaktanárok által választott és az igazgató által megbízott munkaközösség-vezetők irányítják.

Az intézményben működő **információs rendszer** országos (szakmai folyóiratok, közlönyök, hagyományos és elektronikus levelezés), megyei (hírlevél, hagyományos és elektronikus levelezés), illetve helyi (hetirend, hirdetőtábla, értekezlet, beszélgetések) jellegű. 2007 decemberétől az intézménynek saját honlapja van.

Fontos szerepe van a spontán információs csatornáknak is.

I.5. A tanítás-tanulás folyamata

Intézményünkben jelenleg többféle **tanterv** szerint folyik a tanítás. A hatévnyolcos gimnáziumban a bajai III. Béla Gimnáziumtól átvett és a NAT-tal egyeztetve adaptált, a négyévfolyamos gimnáziumi osztályokban és a szakközépiskolában a kerettantervi szabályozásra épülő helyi tantervek szerint, a szakképző évfolyamokon az OKJ szerinti központi képzési program szerint dolgozunk. A fenti tantervek kialakításában a nevelőtestület jelentős szerepet vállalt.

A tanítás folyamatában a leggyakrabban alkalmazott **módszerek** a tanári előadás, magyarázat, szemléltetés, gyakoroltatás, ritkábban vita, beszélgetés, játék, tanulói kiselőadás, egyéni feladatmegoldás. Az alkalmazott módszereket a tananyag mennyisége és a tárgy célja, a tanulócsoport képesség, előképzettség, érdeklődés, magatartás szerinti összetétele, létszáma, életkora és a szaktanár felkészültsége, egyénisége határozza meg.

A legtöbbször használt **munkaformák**: frontális, csoportos, kevésbé a páros illetve egyéni munka.

A diákokat a képességeik szerinti teljesítmény elérésében segítik az osztály-bontások, érdeklődés és tudásszint szerinti csoportok, differenciált

feladatok, szorgalmi feladatok, szakkörök, fakultációk, érettségi illetve felvételi előkészítők, versenyek, korrepetálások. Szükséges a tanóra hatékonyságának növelése. Az iskolán kívüli szervezett foglalkozások szerepe fontos az ismeretszerzésben.

A tanulók munkáját elsősorban a szaktanárok, osztályfőnökök, az iskolavezetés **értékeli**, közvetve azonban a diáktársak is. Az értékelés szempontjai az alkalmazható tárgyi tudás, az előadásmód, a kreativitás. Az értékelés szóban és írásban, szövegesen és érdemjeggyel (félévkor, év végén osztályzattal), egyéni és csoportos módon történik.

Idejét tekintve lehet folyamatos (témán belüli) és szummatív (téma-záró, osztályozó, érettségi illetve képesítő vizsga). Az értékelés folyamatossága, a tantervi előírások figyelembe vétele korrekt, de ritkán előfordul a rendszertelen feleltetés, a szóbeli számonkérés háttérbe szorulása, kevés érdemjegy, a szélsőséges követelmény.

A diákok nagyon fontosnak tartják az osztályzatok tárgyilagosságát, a képességek figyelembevételét, az elmélyült munkát a tanítási órán, munkaigényes házi feladatokat, a tanárok szigorúságát. Igénylik a többféle felelési és beszámolási lehetőséget.

A tanítási-tanulási folyamatban fontos szerepe van az alkalmazott taneszközöknek. Többnyire a már jól ismert és bevált tankönyveket, segédanyagokat, de az újonnan megjelent kiadványokat is használják a tanárok. A tankönyv kiválasztását a szakmai munkaközösségek végzik. A kiválasztás fontos szempontjai: életkori sajátosság, igényes szakmai ismeretanyag, áttekinthetőség, praktikus szedés és a viszonylag elfogadható ár.

A tankönyvkiadók új kiadványait célszerű a könyvtár részére beszerezni.

I.6. Eredmények

A tanulók tanulmányi eredménye az utóbbi 10 évben a 3,99 – 3,77 között mozog. Az alábbi táblázat szemlélteti a tanulmányi eredmények alakulását iskolatípusonként.

A tanulók tanulmányi eredményei

tanév	gimnázium	szakközépiskola	szakképzés	Iskolai átlag
1998-1999.	4,04	3,88	4,56	3,99
1999-2000.	3,99	3,92	4,52	3,98
2000/2001.	3,99	3,88	4,18	3,99
2001/2002.	3,85	3,74	3,78	3,79
2002/2003.	3,9	3,57	4,39	3,93
2003/2004.	4,06	3,54	4,41	3,87
2004/2005.	4,15	3,46	4,51	3,79
2005/2006.	4,05	3,50	3,98	3,77
2006/2007.	3,91	3,55	4,28	3,82

A bukások száma és a bukott tanulók aránya folyamatosan csökkent, a 2006/2007. tanévben 3,4 % volt. Igen magas a kitűnő és a jó előmenetelű tanulóknak a száma, és azoké, akik a középiskolai tanulmányaik alatt nyelvvizsgát tesznek. (Idegen nyelvi és hatévnyelvos gimnáziumi osztályok.)

A középiskolák munkája eredményességének egyik – de nem egyetlen – mutatója az, hogy milyen arányban képesek végzőseinket a **felsőoktatásba** bejuttatni. Az iskola illetően eredményei kimondottan jók. Különösen elismerésre méltóak, ha az idevonatkozó mutatókat az intézmény társadalmi környezetével, a tanulók szüleinek társadalmi helyzetével vetjük össze.

A szakképző évfolyamon végzettek felsőoktatásban való továbbtanulásának száma és aránya imponáló. Ugyanez mondható el a szakterületen maradók számát és arányát illetően is.

Továbbtanulási mutatók:

tanév	érettségizett	felvett	Felvett/ érettségizett	Felvett/ jelentkezett
1994/95.	97	31	31,9	52,5
1995/96.	78	29	37,1	53,7
1996/97.	83	31	37,3	57,4
1997/98.	113	58	51,5	69,8
1998/99.	105	47	44,7	61,8
1999/00.	79	42	43,1	69,6
2001/02.	81	45	55	79
2002/03.	97	52	53	86
2003/04.	89	53	59,5	81,5
2004/05.	91	39	42,8	55,7
2005/06.	143	74	52	72
2006/07.	96	37	38	72,5

A felső fokra való bekerülés mutatói kedvezően alakultak. Az adott évben érettségizettek és felvettek %-os aránya 1989/90-ben 17,6 % volt, majd az ezredfordulóra beállt a 40-et jóval meghaladó szintre. Az utóbbi években két esztendő kivételével meghaladta az 50-et. Néhány hatévfolyamos és idegen nyelvi osztály egészen attraktív eredményt ért el. Évfolyam szinten minden idők legjobb eredményét a 2003/2004. tanévben végzett tanulók érték el (59,5%). E tekintetben a legeredményesebb

hatévfolyamos gimnáziumi a 2000-ben és a 2001-ben végzett osztályok voltak , a legjobb idegen nyelvi pedig a 2006-ban végzett (82%). A felsőoktatásba jelentkező tanulóink 40 %-a, a felvettek pedig több mint fele rendelkezik nyelvvizsgával. Ezen eredmények alapján iskolánk a megye egyes típusú középiskoláinak az élbolyában helyezkedik el. Különösen jóknak tekinthetők az eredményeink az ún. hozzáadott érték tekintetében, tudniillik, ha az elért eredményeket a tanulóink belépő szociokulturális mutatóihoz viszonyítjuk.

Az elmúlt években az iskola tanulói összességében eredményesek voltak a különböző **versenyeken** 1990-2007. között 23 alkalommal tízen belüli országos OKTV, OSZTV, SZÉTV és egyéb versenyeken elért eredmény született. Földrajzból 6, orosz nyelvből 3, fizikából egy, szakmai versenyeken 14 döntős helyezés.

A kiemelkedő tanulmányi versenyeredmények mellett tanulóink szép sikerrel szerepeltek megyei és regionális versenyeken magyar nyelv és irodalomból, matematikából, idegen nyelvekből, biológiából és történelemből.

Kórusaink, szólistáink is gyakorta érmes helyezéseket értek el. A sportban a labdajátékok, a vízi és a küzdősportok terén jeleskedtek tanítványaink.

Diákköltőink- és íróink, képzőművészettel foglalkozó tanulóink szép sikereket értek el rangos megmérettetéseken, a műveiket rendre megjelentettük a színvonalas Hajnóczy Antológiában.

A felsőoktatásra és a versenyekre való felkészítés terén természetesen vannak hiányosságaink is. Ezeknek a belátása és kiküszöbölésükre való törekvés megvan a nevelőtestületben. Ez is értéke ennek a közösségnek. Nevezetesen: javítani kell a tudományegyetemekre – különösen a természettudományos képzésre – való felkészítés eredményességén. Ugyanez vonatkozik az OKTV-re való felkészítésre is.

Továbbra is hatékonyan kell segíteni a tanulókat tehetségük kibontakoztatásában, valamint abban, hogy kellő önismeret birtokában válasszanak maguknak pályát és felső iskolát.

I.7. Az iskola kapcsolatai

A pedagógusok a **szülőkkel** elsősorban a rendszeres szülői értekezleteken (évente kétszer), az ellenőrző könyv illetve személyes beszélgetések útján tartanak kapcsolatot. Az elsős tanulók és szüleik a beíratáskor tartott közös szülői értekezleten részletes tájékoztatást kapnak az iskola életéről.

A leendő első osztályos diákoknak és szüleiknek nyílt nap keretében van módjuk az ismerkedésre. Az elsősök augusztusban gólyatáborban vesznek részt.

A tanároknak előre kijelölt fogadóórája nincs, előzetes egyeztetés után találkoznak az érdeklődő szülőkkel.

Az **iskolaszék** 1993 -tól működött, 2005-től a szülői választmány tagjai tájékoztatást kapnak az iskola életéről, az előírt esetekben a kötelező véleményegyeztetés megtörténik.

Diákjaink szociális és tanulmányi körülményeit **két alapítvány** is javítja tevékenységével. Jó és eredményes az iskola kapcsolata a Tiszaföldvári Diákok Baráti Körével.

A **szakmai munka** tartalmi kérdéseiben rendszeres kapcsolat alakult ki a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézettel. A szakági szaktanácsadást az utóbbi években néhány alkalommal igényelte a tantestület, illetve az iskola vezetője. Igen jó az iskola kapcsolata az Országos Rendőr-főkapitánysággal, az Igazgatási és Rendészeti Minisztérium képzési felelősével.

A fenntartó önkormányzat (képviselőtestület, polgármester, ügyintézők) és az iskola közti kapcsolattartás területei: információk átadása, egyeztetés gazdasági, pénzügyi és szakmai kérdésekben.

Az intézmény a szakmai munka fejlesztése érdekében kapcsolatot tart egyéb intézményekkel és főhatóságokkal: Oktatási Minisztérium, Szociális és Munkaügyi Minisztérium, OH OKÉV, NSZFI, környező általános iskolák, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szakképzés-szervezési Társulás.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA

II.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Tantestületünk **pedagógiai hitvallásának** Németh László gyönyörű gondolatát választotta:

“A pedagógusi hit, mely inkább természet, mint nézet dolga, kettőt tételez fel: hogy az emberek (az eddiginél különbbé) nevelhetők, s hogy (az eddiginél többre) taníthatók.” (Németh László)

Pedagógiai alapelvünk, hogy nevelési céljaink meghatározásakor és a napi pedagógiai gyakorlatunkban egyformán figyelemmel legyünk a jelen – jövő által is meghatározott – feladataira, a hagyományokra és az értékekre, valamint a tanulók eltérő fejlődési ütemére.

Nevelőmunkánkban **alapértékeknek** tekintjük a következőket

- gyermekközpontúság,
- nyitottság, korszerűség,
- klasszikus értékek közvetítése (a műveltség és az erkölcs területén),
- képességek szerinti fejlesztés (a szervezeti lehetőségeken belül),
- a kulcskompetenciák bővítése,
- kulturált és tudatosan szervezett életvitel,

- szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítása,
- harmonikus személyiségfejlesztés,
- hagyományőrzés- és teremtés.

II.2. Célok és feladatok

Hitvallásunk szerint **legfontosabb pedagógiai célunknak tartjuk**, hogy tanulóink olyan autonóm és érett személyiséggé váljanak, akik felelősséget éreznek önmagukért és embertársaikért, képesek megtalálni helyüket a társadalomban.

Ennek érdekében **feladatunk, hogy segítsük őket**

- azon képességeik, személyiségjegyeik, emberi tulajdonságaik felismerésében, fejlesztésében, amelyek életvitelükhöz, társadalmi beilleszkedésükhöz, megfelelő életpályára kerülésükhöz elengedhetetlenek;
- olyan ismeretek elsajátításában, amelyek képessé teszik őket a továbbtanulásra, az emberi kultúra kiemelkedő eredményeinek megismerésére és tudatos felhasználására.

Valljuk, **segítenünk kell diákjainkat abban**, hogy

- testileg, lelkileg harmonikus személyiséggé váljanak
- képesek legyenek a konstruktív társadalmi magatartásra
- olyan korszerű általános és szakmai műveltséget szerezzenek, melynek birtokában képesek lesznek megfelelő közép- vagy felsőfokú szakmai továbbtanulásra

Fontosnak tartjuk, hogy **emberi kapcsolataikban**

- sajátítsák el és tartsák be a társadalmilag elfogadott együttélési és viselkedési normákat, törekedjenek mások megértésére, a másság elfogadására, egymás jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartására és konfliktusaik békés eszközökkel való rendezésére;

- legyenek fogékonyak a tartalmas és tartós emberi kapcsolatok kialakítására, tiszteljék a család intézményét és a barátságot;
- alakuljon ki a személyes felelősségtudat, a lelkiismeretesség, a másokról való gondoskodás igénye.

A társadalmi magatartásukban legyen jellemző

- a problémaérzékenység, a kételkedni és kérdezni tudás, a tévedéshez való jog elismerése;
- az önálló, a logikus és rugalmas gondolkodás, a jó ítélőképesség és a felelősségteljes döntés igénye;
- az alkotókészség, a szellemi igényesség, a nemzeti és az európai kultúra iránti fogékonyság;
- az, hogy a hasznos és értelmes munka örömet jelent;
- a kötelességtudat, a kitartás és a céltudatosság;
- a képességeiknek megfelelő optimális teljesítmény elérésének igénye,
- a természet és a környezet értékeinek megóvása, a környezettudatos magatartás.

Diákjainkat a **haza szeretetére**, elődeink és kortársaink munkájának megbecsülésére, magatartásuk követésére, más népek kultúrája iránti nyitottságra, a jó hajnóczy **hagyományok ápolására** neveljük.

Kívánatos, hogy az értelmi nevelés hatására

- alakuljon ki az érdeklődés, és váljon tartóssá a tudásvágy, hogy tanítványaink megismerjék, megértsék világunkat, természeti és társadalmi környezetünket, benne önmagukat;
- sajátítsák el a személyiségüknek megfelelő ismeretszerzési eljárásokat, alakuljon ki bennük a tanuláshoz, önműveléshez szükséges motiváció;

- tudjanak anyanyelvükön világosan, célszerűen, lényegre törően beszélni, érvelni, vitatkozni;
- legyenek képesek az informatika eszközeivel információt közvetíteni, és tudatosan válogatni a média nyújtotta információ-áradatból;
- ismerjék és alkalmazzák a problémamegoldó gondolkodás alapelveit;
- értsék a természet törvényszerűségeit, és alakuljon ki felelősségteljes magatartásuk a környezet megóvására.

A testi nevelés és az egészséges életmód kialakítása során

- sajátítsák el a harmonikus mozgáskultúra elemeit, a testmozgás igénye épüljön be a mindennapi életükbe,
- ismerjék fel és tudják, hogy az egészséges életmód alapja a testi-lelki higiéné,
- ismerjék az emberi test és pszichikum működésének alapelveit,
- tudják, hogy az egészség alapvető emberi érték, és annak megóvása kötelesség.

Az esztétikai nevelés eredményeként

- legyenek fogékonyak a művészetek iránt, tudjanak különbséget tenni az értékes és értéktelen alkotások között,
- fejlesszék ízlésüket, törekedjenek önálló véleményalkotásra,
- az esztétikai igényesség váljon jellemzővé magatartásukban, beszédükben, mozgásukban.

Az érzelmi neveléssel alakítsuk ki

- tanulóink érzelmi biztonságát, a rendet az életmódban, a környezetben, a mindennapi tevékenységekben és önmagukban,
- az empátia és a tolerancia képességét,
- a szociális képességek terén a verbális és nonverbális kommunikáció helyes alkalmazását,
- a másik ember érzéseinek, motívumainak megfelelő észlelését,

- a hon- és népismeretet, az európai azonosságtudatot.

Mit várunk el iskolánk diákjaitól?

- Az iskola minden tanulója sajátítsa el legalább minimum szinten a helyi tantervben szereplő tantárgyak követelményrendszerét, annak a pedagógiai programban és a helyi tantervben megjelölt pontokon és módon tegyen eleget.
- Ismereteik nyújtsanak elégséges alapot ahhoz, hogy a XXI. század gyors változásaihoz alkalmazkodni tudjanak, ismerjék fel a változások irányait, és vonják le a számukra fontos konzekvenciákat.
- Legyenek tisztában azzal, hogy az iskolában szerzett műveltségük csak alap, amelyre önállóan, további folyamatos ismeretszerzéssel építhetik fel a szükséges szakmai tudásanyagot.
- Az iskolai életben segítsék a nevelő-oktató munka céljainak megvalósulását teljesítményükkel, magatartásukkal, jó szándékukkal.
- Törekedjenek arra, hogy harmonikus, derűs, az érdekeiket demokratikusan képviselő iskolaközösség aktív részeseivé váljanak.
- Ápolják és alakítsák a hajnóczy diák hagyományokat.
- Igazodjanak el az őket körülvevő társadalomban, annak működési mechanizmusában, folyamataiban; tudják, hogy mint állampolgárok ennek részesei, megítélői és alakítói is.

II.2.1. Az eltérő iskolatípusok speciális céljai

Gimnázium:

Hatévolyamos gimnázium

A képzés célja

- az egyéni képesség- és készségfejlesztés,
- felkészítés az érettségire, a felsőfokú továbbtanulásra.

Nyelvi emelt szintű négyévfolyamos gimnáziumi osztály

A képzés célja

- felkészítés az érettségire és a felsőfokú továbbtanulásra,
- az anyanyelv igényes használata mellett az idegen nyelveken történő szóbeli és írásbeli kommunikációs készségek fejlesztése.

Informatikai gimnáziumi osztály

A képzés célja

- a munkába állás és a szakirányú továbbtanulás elősegítése
- az emelt szintű informatika érettségire/felvételire való felkészítés

Szakközépiskola:

Humán szakközépiskola

A képzés célja

- a humán szakterülethez tartozó – elsősorban pedagógiai, szociális és egészségügyi – alapismeretek átadása,
- felkészítés az érettségire, szakirányú felsőfokú továbbtanulásra és a humán szakképzésre, a humán pályákra.

Rendészeti pályára előkészítő osztály

A képzés célja

- a rendvédelmi szakmák iránti érdeklődés felkeltése,
- a pályaismeret bővítése,
- a pályaalakmasságra való mentális és fizikális felkészítés,
- az ifjúságvédelem és a bűnmegelőzés feladatainak bemutatása,
- a szakirányú továbbtanulás elősegítése.

II.2.2. Nevelési sikerkritériumok

Nevelésünket akkor tartjuk eredményesnek,

ha tanulóink képesek

- személyiségük megismerésére, önmaguk vállalására,
- önbecsülésre, tisztességes becsvágyra,

- saját céljait összehangolni másokéval,
- helyzetüket tárgyilagosan felmérni, önállóan dönteni,
- anyagi és szellemi értékeink védelmére;

ha kialakul bennük

- önmaguk tudatos és következetes alakításának igénye, képességeik önálló fejlesztése, az önérvényesítés képessége,
- a fokozott felelősségérzet önmaguk és társaik iránt.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább 95 %-a a négy év átlagában a 12. illetve a szakképző évfolyam végén

- minden tárgyból megfelel a helyi tantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek,
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismertekkel, készségekkel, amelyek képessé teszik arra, hogy az érettségi illetve a szakmai vizsga követelményeinek megfeleljen.

Az eltérő iskolatípusok speciális céljai megvalósítását illetően akkor tekintjük nevelő és oktatómunkánkat sikeresnek, ha

- *a hatévfolyamos gimnáziumi tanulóink legalább 70 %-a (négy év átlagában) egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten megfelel a felsőfokú továbbhaladás feltételeinek;*
- *az angol-német nyelvi emeltszintű gimnázium tanulóinak legalább 60 %- (négy év átlagában)*
  - egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten megfelel a felsőfokú továbbhaladás feltételeinek,
  - az emelt szinten tanult nyelvből nyelvvizsgát vagy ezzel egyenértékű vizsgát tesz;
- *az informatikai gimnáziumi osztályba járó tanulók*

egyéni képességük alapján elvárható legjobb szinten feleljenek meg a szakirányú továbbtanulás és a munkába állás feltételeinek.

- *a rendészeti pályára előkészítő osztályból*

a speciális képzésbe jelentkezett tanulók 60 %-a (négy év átlagában) az elvárható legjobb szinten megfelel a szakirányú továbbtanulás feltételeinek;

- *a humán szakközépiskolai osztály tanulóinak*

legalább 60 %-a (négy év átlagában) az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten megfelel a szakirányú továbbtanulás feltételeinek.

Iskolánkban a tanulók személyiségfejlesztését akkor tartjuk sikeresnek, ha a diagnosztikus neveltségi szintmérés eredményéhez képest fejlődést mutatnak.

II.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A nevelési módszer a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás, melynek célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítssük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat. Az eljárás a módszer konkretizációját jelenti. Független a pedagógiai intuíciónál, a találékonyságtól, a nevelő aktivitásától. Eljárás egymagában nem létezik, mindig eljárások rendszerében gondolkodunk. A nevelés eszközei, eljárásai valamint a nevelés módszerei, a nevelési folyamat egymással összefüggő, egymást feltételező fontos elemi tényezők. A nevelési módszerek elválaszthatatlanok a nevelés céljától.

A módszerek kiválasztásában a nevelési célok és feladatokon túl **igazodni kell a tanulóknak** életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez; **a pedagógusok** személyiségéhez, pedagógiai kultúráltságá-

hoz, felkészültségéhez, vetetői stílusához; **a mindenkori szituációhoz** és annak tartalmához.

A nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek illetve módszerkombinációk.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. **Közvetlen** (direkt) módszerek, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. **Közvetett** (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelői hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A meggyőzés, felvilágosítás, a tudatosítás módszerei (az oktatás valamennyi módszere): meggyőzés; minta, példa, példakép, példakövetés; bírálat, önbírálat; beszélgetés; felvilágosítás; tudatosítás; előadás; vita; beszámoló.

A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás, játékos módszerek.

A magatartásra ható módszerek

- a) **Ösztönző módszerek:** ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, jutalmazás.

A dicséret iskolánkban használatos módjai

- *szóbeli dicséret* nyilvános formái: tanórán, osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt; iskolai összejöveteleken (tanévzáró ünnepély, ballagás);

- *írásbeli dicséret* formái: szaktanári dicséret, osztályfőnöki dicséret (ellenőrző, osztálynapló), igazgatói dicséret (ellenőrző, osztálynapló).

A jutalmazás iskolánkban használatos formái

- oklevél,
- jutalom (könyv, Hajnóczy Kiváló Tanulója Emlékérem, Jó tanuló, jó sportoló kupa, sportfelszerelés, stb.).

Jutalmazzuk a hosszabb ideig tanúsított példamutató magatartást; a szorgalmas, folyamatos odaadó közösségi munkát; a rendkívüli tevékenységeket (iskolai, városi megyei, országos verseny-eredmények).

b) Kényszerítő módszerek

- szóbeli figyelmeztetés (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói);
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, (írásban);
- igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás (írásban);
- fegyelmi eljárás során kiszabható büntetések (hatályos jogszabályok szerint).

c) A gátlást kiváltó módszerek

- felügyelet,
- ellenőrzés,
- elmarasztalás.

III. KIEMELT NEVELÉSI TERÜLETEK

III.1. Személyiségfejlesztés

III.1.1. Személyiségfejlesztő tevékenység

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg: A kerettantervben az érettségi és szakmai vizsgázási követelményekben leírt egységes alapvető tartalmak átadása, elsajátítása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a **célt** szolgálja, hogy **tanulóink**

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismertszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakítására, fejlesztésére. Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó tudás alapvető eredményeit foglalja magában, **a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással**, elrendezéssel.

Az azonos életkoron belül még további differenciálást tesznek szükségessé az iskola képzési célja és képzési szintjei.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók műveltségét; világszemléletük, világképük formálódását, társas

kapcsolatát, eligazodásukat saját testükön, lelkivilágukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál **elsődleges szempont** volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges **olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.**

Nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk **prioritást:**

Az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata

- adjon teret a sokoldalú tanulásnak, iskolai életnek, munkának, játéknak;
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddze akaratukat;
- járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, belsővé válásához.

Pedagógiai programunk olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanuló tudásának, képességeinek egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb területe is. Ezen célkitűzések alapján az alábbi **konkrét pedagógiai feladatok** köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

1. Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok

Tanulási motívumok fejlesztése

- A felfedezési és alkotásvágy felkeltése,
- a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása,
- tanulási teljesítményvágy optimalizálása,
- a tanulási életprogram fejlődésének segítése,
- a hatékony, önálló tanulás kialakítása.

Kognitív képességek fejlesztése

- A megismerési vágy felkeltése,
- a problémamegoldó gondolkodás kialakítása,
- az öntudatos fogyasztói magatartással kapcsolatos ismeretek kialakítása,
- a kommunikációs képességek kibontakoztatása,

2. Az emberi kapcsolatrendszer fejlesztése

Szociális kompetencia fejlesztése

- A szociális értékrend, a szociális és állampolgári kompetenciák kialakítása,
- a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése,
- a segítő-együttműködés változatos formáinak alkalmazása.

Az egyéni szociális értékrend fejlesztése

- A szociális attitűdök és meggyőződések kifejlesztése,
- a szociális érdekérvényesítés elsajátítása.

3. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés

Személyes kompetencia fejlesztése

- A komponenskészlet bővítése.

Személyes motívumok fejlesztése

- Az önkiszolgáló motívumok,
- az önvédelmi motívumok, az egészséges életmód iránti igény,
- az önértékelési motívumok kialakítása.

Személyes képességek fejlesztése

- Az önkiszolgálási, önvédelmi és mobilitási képességek kibontakoztatása.

4. Az egyéni életvitel kultúrája

Az alkotóképesség fejlesztése

- Az általános, a tapasztalati és az értelmező alkotóképesség kialakítása,

- A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciák fejlesztése,
- Takarékosági, háztartásvezetési attitűdök kialakítása.
- Öntudatos fogyasztói magatartás kialakítása.

A tehetség kibontakoztatásának segítése

- Differenciálással történő fejlesztés,
- hátránykompenzálás – tehetséggondozás.

A pályaaorientáció segítése

- A pályaaaffinitás felmérése, fejlesztése,
- a pályaaalkalmasság vizsgálata, tudatosítása.

III.1.1.1. A személyiségfejlesztés kiemelt feladatai a különböző iskolatípusokban

Hatévolyamos gimnázium

12. évfolyam

Az önálló ismertszerzési és az önnevelés képességek fejlesztése; a személyiségépítés képességének kialakítása; felkészítés a továbbtanulásra.

Emelt szintű nyelvi gimnázium

9. évfolyam

A tanulási képességek, technikák fejlesztése; a művelődési igény felkeltése; az idegen nyelveken történő kommunikációs készségek fejlesztése; az iskolai kötődések kialakítása; speciális tehetségek feltárása; viselkedéskultúra fejlesztése; az egészséges életmódra nevelés.

10. évfolyam

Az önálló döntési képességek fejlesztése; az erkölcsi tartás fejlesztése; pályaaorientáció.

11-12. évfolyam

Az önálló ismeretszerzési képességek kialakítása; az önnevelés képességének fejlesztése; a társas kapcsolatok kultúrájának fejlesztése; felkészítés a továbbtanulásra, a felnőtt-létre.

Informatikai gimnáziumi osztály***9. évfolyam***

A tanulási képességek, technikák fejlesztése; a művelődési igény felkeltése; a digitális kompetencia fejlesztése; az iskolai kötődések kialakítása; speciális tehetségek feltárása; viselkedéskultúra fejlesztése; az egészséges életmódra nevelés.

10. évfolyam

Az önálló döntési képességek fejlesztése; az erkölcsi tartás fejlesztése; pályorientáció.

11-12. évfolyam

Az önálló ismeretszerzési képességek kialakítása; az interaktív média felelősségteljes és kritikus használata; az önnevelés képességének fejlesztése; a társas kapcsolatok kultúrájának fejlesztése; felkészítés a továbbtanulásra, a felnőtt-létre.

Rendészeti pályára előkészítő képzés***9-10. évfolyam***

A kommunikációs képességek fejlesztése; a testi képességek fejlesztése; speciális tehetségek feltárása; a rendvédelmi szakmák iránti érdeklődés felkeltése; a tanulási képességek, a szociális készségek, és az erkölcsi tartás fejlesztése; az iskolai kötődések kialakítása.

11-12. évfolyam

A pályaismeret bővítése; az ifjúságvédelem és a bűnmegelőzés feladatainak bemutatása; az önálló életvezetési készségek fejlesztése; az önsegítés, önnevelés képességének fejlesztése; a társas kapcsolatok kultúrájának; a szakirányú továbbtanulás elősegítése.

Humán szakközépiskola***9-10. évfolyam***

A tanulási képességek fejlesztése; a kommunikációs és önismereti képességek fejlesztése; a szociális készségek, viselkedéskultúra fejlesztése; erkölcsi tartás fejlesztése; iskolai kötődések kialakítása; speciális tehetségek feltárása; humán pályorientáció.

11-12. évfolyam

A szakmacsoportos ismeretek alapozása; a művelődési igény fejlesztése; az önálló ismeretszerzési képességek fejlesztése; az önnevelés képességének fejlesztése; a társas kapcsolatok kultúrájának fejlesztése; a szakirányú továbbtanulásra való felkészítés.

Szakképző évfolyam***I/13-II/14. évfolyam***

A szakmai ismeretszerzés; a felnőtt életmódra való felkészülés; az életpályában való gondolkodás fejlesztése; a felnőttkori szocializáció fejlesztése; a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra való felkészítés; a munkába állás kultúrájának alakítása.

III.1.2. Kiemelt nevelési tevékenységek**III.1.2.1. Beilleszkedési magatartási nehézségekkel összefüggő tevékenység**

Cél a beilleszkedési, magatartási problémák megelőzése, megszüntetése.

A beilleszkedés, magatartási problémák hátterében az érzelmi, akarati funkciók sérülése áll, melynek lehetséges okai:

- Sérült személyiségfejlődés;
- idegrendszer károsító ártalmak;
- szociális fejlődés zavara – a kapcsolatteremtés, alkalmazkodás problémái; az érzelmi egyensúly felbomlása; önértékelési zavarok; az agresszió szocializálatlan levezetése;

- környezeti hatások – sérült szülő-gyermek kapcsolat; konfliktusok tanárokkal, diáktársakkal.

A prevencióban és az esetkezelésben részt vesznek az osztályfőnökök, kollégiumi nevelőtanárok, pszichológus, pszichiáter, a szülők.

A nevelőtestület számára alapvető feladat, hogy a felvett tanulók beilleszkedési, magatartási problémáit észrevegye, és annak pedagógiai megoldásában érdekelt legyen.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését segítő pedagógiai tevékenység az alábbiakban nyilvánul meg:

- Az okok feltárása,
- az esetkezelés módjának megállapítása,
- egyéni beszélgetés,
- tanácsadás,
- terápiás foglalkozások tartása,
- családlátogatások,
- szülők és családok nevelési gondjainak segítése.

III.1.2.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Célja a tanulási nehézségek enyhítése.

A képességeiktől elmaradó teljesítmény háttérében személyiségzavarok is meghúzódhatnak. A tanulási nehézség a beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő tanulónál másodlagos tünetként jelenik meg.

Lehetséges okok:

- A nem megfelelő szülő-gyermek kapcsolat,
- a család rossz szociális helyzete,
- konfliktusok a szaktanárral fokozott kritikai érzék, érzékenység miatt,

- önértékelési zavar (a tanuló túlértékeli a különbséget a teljesítményei és céljai között),
- az iskola pénzügyi nehézségei miatt csak kevés lehetőséget tud biztosítani a tanórán kívüli tevékenységre,
- helytelen tanulási szokások,
- nem megfelelő tanulási módszerek,
- figyelem-összpontosítási nehézségek,
- motivátlanság, kommunikációs problémák,
- hátrányos helyzet.

A tevékenységben részt vesz az osztályfőnök, a kollégiumi nevelőtanár, a szaktanár.

A tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek:

1. Felmérések,
2. az okok felderítése, a problémakezelés módjainak megállapítása,
3. problémakezelés:
  - szervezeti keretek kialakítása;
  - felzárkóztatás, korrepetálás;
  - mentor-rendszer (osztálytárs, évfolyamtárs, felsőbb éves tanuló segítő, irányító, ellenőrző tevékenységének igénybevétele);
  - a tanulás tanítása (tanulás-módszertani stúdium);
  - csoportfoglalkozás;
  - olyan lehetőségek (pl. szakkörök, foglalkozások) szervezése, amelyekben a tanulók sikerélményhez juthatnak;
  - számítógépes gyakorlás.

III.1.2.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

„...Az elitnevelés és tömegnevelés egymástól el nem választható szerves egység kell hogy legyen, csak akkor értékes az eredmény, ha megvan a kettő egyensúlya.” (Kodály)

Célunk az, hogy az iskola tegye lehetővé a tanulók képességeinek legmagasabb szintű kibontakoztatását. A tehetség korai felismerése és speciális képzése a kibontakozás és az akadálytalan fejlődés legfontosabb feltétele. Az iskolai tehetséggondozásban a következő **tehetségtípusokkal** számolunk:

1. *Tudományos tehetség*: természet- vagy társadalomtudományi ismeretanyag elsajátításában, művelésében kiemelkedő.
2. *Pszichomotoros tehetség*: a sport, illetve a mozgásművészetek terén kiemelkedő.
3. *Művészi tehetség*: a képző- és zeneművészet terén kiemelkedő teljesítményt nyújtó.
4. *Vezetői tehetség*: különböző csoportok, közösségek feladatorientált irányításában kiemelkedő.

Megkülönböztetjük az általánosan, illetve a specifikusan tehetségesek fogalmát.

1. *Általánosan tehetséges* tanuló fogalmán azokat a gyermekeket és fiatalokat értjük, akiket a természet magas intellektuális kapacitással ruházott fel, és akiknek vele született adottsága van a magas intellektus megszerzésére, illetve magas iskolai teljesítményre.
2. *Specifikusan tehetséges* tanulókon azokat értjük, akiknek meghatározott területeken vannak kiemelkedő képességeik.

A tehetséges gyermekek és fiatalok személyiségjellemzői

- intelligencia, kreativitás;
- különleges érzékenység, fogékonyság;
- eredetiség;
- becsvágy;
- magas feladatvállalási, teljesítési képesség;
- intellektuális heterogenitás (nem minden területen nyújt kiváló teljesítményt);
- karakterisztikus személyiségjegyek;
- a szociális viselkedés, attitűdök, ítéletek függetlensége;
- határozott én-kép, erős identitás-érzés (ezek konfliktusforrások lehetnek).

A tehetséges tanulók képzése

Az oktatásban a különbség az oktatás ütemében, mélységében és stratégiájában van.

Gyorsítás

- A tanulás időtartamának hozzáigazítása a tehetséges tanulók képességeihez,
- előrehozott vizsga,
- osztályozó vizsga,
- nyelvvizsga,
- felmentés tanórai részvétel alól, érdeklődés szerinti tárgy felvétele.

Dúsítás

- Az ismeretanyag gazdagítása, mélyítése,
- differenciált foglalkoztatás,
- csoportbontás,
- az elsajátított ismeretanyag mélységének növelése,
- szakirodalom feldolgozása.

Speciális stratégiák

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,

- a tanulók képesség szerinti terhelése,
- a tanár attitűdje (hitelesség, elfogadás, empátia),
- a megfelelő tanár-diák kapcsolat.

A tehetséggondozás módszertani kérdései

1. Színes tevékenységrendszer biztosítása az iskolában (profilok, választható foglalkozások, stb.).
2. Eredményes tanulási technikák elsajátíttatása.
3. Speciális intenzív csoportok alakítása
  - differenciált foglalkoztatás céljából;
  - a tananyag differenciálása, a kiemelkedő képességűek részére ismeretgazdagító, a flexibilis, originális gondolkodást fejlesztő jelleggel;
  - az intellektuális kapacitás kihasználására.
4. A verbális kommunikáció fejlesztése.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítik

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- az emelt szintű érettségire való felkészítés,
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása (l. óratervek),
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az iskolai sportkör,
- a szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális),
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás segítése.

A tehetséges tanulók eredményeinek elismerésének formái:

„A Hajnóczy József Gimnázium és Szakközépiskola Diákjaiért” alapítvány lehetőség szerint

- segíti a tehetséges tanulókat, az ösztöndíjrendszert;
- pályázatokat ír ki kutatómunkára, egy-egy téma vizsgálatára, tanulmányút támogatása.

Az iskolánk volt diákja által alapított „Jó tanuló, jó sportoló” díj és kupa átadása.

Az iskola által alapított *Hajnóczy Kiváló Tanulója Emlékérem* évenkénti kiadása.

III.2. A közösségfejlesztés

III.2.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanuló személyiségfejlődésében fontos szerepe van a tanulói közösségek hatásának, ezért az iskola alapvető feladata ezen közösségek megszervezése, fejlesztése, tudatos irányítása.

Tanulói közösségekkel az iskola különböző szintjein találkozhatunk

- az iskola, az egyes évfolyamok, az egyes iskolatípusok, az egyes osztályok tanulói;
- osztályon belüli tanulócsoportok;
- érettségi vizsgára felkészítő csoportok;
- szabadidős és sportközösségek;
- a tanulói önkormányzat osztály és iskolai szinten stb.

Az iskolai **közösségfejlesztés célja** olyan közösségek megteremtése az iskolában, melyek tagjaikat minél eredményesebb tanulásra, egyéni képességeik, személyiségük lehető legteljesebb kibontakoztatására serkentik, és elősegítik a tanulók társadalmi beilleszkedését.

Az iskolai közösségfejlesztés feladatai

1. Olyan közösségek kialakítása, fejlesztése, melyekben a tanulók elsajátíthatják és gyakorolhatják

- a konstruktív társadalmi magatartás értékeit és normáit;
- az interperszonális kapcsolatokhoz szükséges képességeket és technikákat;
- a nyitott, elfogadó és segítőkész magatartást a mássággal, valamint a beteg és a fogyatékos embertársaikkal kapcsolatban.

Keretek:

- A tanórák (osztályfőnöki és szaktárgyi órák);
- a kommunikációs, ön-és társismereti csoportok;
- a tanórán kívüli tevékenységek;
- a diákönkormányzat.

Fő tevékenységi formák:

- A közösségi élet szabályainak együttes kialakítása;
- feladatok közös megoldása;
- közös programok megszervezése, lebonyolítása, ezeken való aktív részvétel;
- az elvégzett munka közös értékelése;
- jogérvényesítés gyakorlása;
- mindennapi társas helyzetek és konfliktusok megoldása.

Kiemelt szerepet játszó személyek:

- Az osztályfőnökök,
- a kommunikációs, ön-és társismereti csoportok vezetői;
- a diákmozgalmat segítő pedagógus.

2. Olyan légkör megteremtése, ahol a tanulók büszkék az iskolai közösséghez tartozásukra, ápolják az iskola hagyományait.

Keretek:

- Az osztályfőnöki órák,
- tanórán kívüli tevékenység,
- diákönkormányzat.

Fő tevékenységi formák:

- Az első feladatnál megjelöltek;
- kapcsolat kiépítése, ápolása az iskola régi és jelenlegi diákjai között;
- kapcsolatteremtés más iskolákkal és intézményekkel.

Kiemelt szerepet játszó személyek, szervezetek:

- Az osztályfőnökök,
- a Tiszaföldvári Diákok Baráti Köre,
- a diákmozgalmat segítő pedagógus.

3. Kialakítani és erősíteni a tanulóknál a magyarságtudatot és a hazaszeretet érzését.

Keretek:

- A tanórák,
- az osztályfőnöki órák,
- tanórán kívüli tevékenységek.

Fő tevékenységi formák:

- A magyar nép történelmének, kultúrájának, tudományos eredményeinek, életmódjának megismerése a tanórákon (ismeretátadás és szemléletformálás).
- Méltó megemlékezés nemzeti ünnepeinkről, évfordulóinkról ünnepek, versenyek, pályázatok formájában.
- Kulturális programok szervezése.

Kiemelt szerepet játszó személyek:

- A szaktanárok,
- az osztályfőnökök,
- az iskolai könyvtáros.

4. Kialakítani és fejleszteni a tanulók nyitott, elfogadó, toleráns viszonyát a közös európai és az egyetemes emberi értékekhez.**Keretek:**

- A tanórák,
- az osztályfőnöki órák,
- a diákönkormányzat.

Fő tevékenységi formák:

- Más népek kultúrájának, történelmének, életmódjának, nyelvének megismerése,
- nemzetközi kapcsolatok kialakítása,
- csatlakozás nemzetközi programokhoz.

Kiemelt szerepet játszó személyek:

- A szaktanárok,
- az osztályfőnökök,
- a diákmozgalmat segítő pedagógus.

Az iskolai közösségfejlesztés feladatainak mérési lehetőségei

- A tanulók iskolai közösségi élethez való viszonyának mérése kérdőíves módszerrel, elégedettségi skálával,
- kisebb, elsősorban az osztályközösségek alakulásának nyomon követése szociometriai vizsgálattal,
- a szociális képességek fejlődésének mérése tesztos vagy kérdőíves módszerekkel.

Nevelőmunkánkat a közösségfejlesztés terén **akkor tartjuk sikeresnek**, ha az egyes osztályok társas szerkezete fejlődik, javul a tanulók iskolai közösségi élethez való viszonya, és az iskolában a kortárs csoportok és a nevelőközösség hatása a pozitív szociális magatartásformák erősödésében mutatkozik meg.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos mérések típusait, ütemezését, a konkrét sikerkritériumokat a Minőségirányítási Program tartalmazza.

III.3. Gyermek- és ifjúságvédelem

Célunk a tanulók szociális helyzetének megismerése, valamint közreműködni a veszélyeztetett helyzet megelőzésében és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében.

Veszélyeztetett gyermekek és fiatalok azok, akiknek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja.

A veszélyeztetettség **kialakulásához vezető tényezők**

- Elhanyagoló nevelés, gondozás;
- devianciák előfordulása a családban (alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény).

Következménye lehet a gyermeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása, negatív társadalmi csoportokhoz való csatlakozás, alkohollizálás, kábítószer-élvezet.

Az iskola gyermekvédelmi feladata

- *Általános értelemben* minden gyermekre és ifjúságra kiterjedő gondoskodás: pedagógiai, pszichológiai, szociális és egészségügyi tennivalók.

- *Szűkebb értelemben* a nehéz élethelyzetbe kerülő nevelési, magatartási problémákkal küzdő gyermekek gondozása, segítése, szakellátáshoz juttatása.

Iskolánkban a leggyakoribb gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok

- A hátrányos helyzetű,
- a veszélyeztetett,
- a nehezen nevelhető,
- a szociálisan inadaptált,
- a deviáns viselkedésű fiatalokkal való foglalkozás.

A felderítésben és a megoldásban résztvevők

- az osztályfőnökök,
- a kollégiumi nevelőtanárok,
- az igazgató,
- védőnő,
- iskolaorvos.

A feladatokat az ifjúságvédelmi felelős koordinálja.

A segítő tevékenységek formái

- A tanulók szociális helyzetének megismerése, felmérése,
- a pedagógusokkal való folyamatos információ-csere,
- a tanulókkal való őszinte, folyamatos kapcsolattartás,
- prevenciós programok szervezése, a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség kialakulásnak megelőzése érdekében,
- egyéni és csoportos beszélgetések,
- mentális gondozás a kompetencia határok betartásával,
- családlátogatás,
- a jogszabályok által biztosított lehetőségek közvetítése – ügyintézési segítség,
- az iskolán kívüli segítő hálózatban való bekapcsolódás,
- tanév eleji és végi helyzetelemzés készítése,

- veszélyeztető okok megléte esetén a gyermekjóléti szolgálat értesítése.

Kiemelten fontos feladatunknak tartjuk

- a drog-prevenციót, a DADA-programba való bekapcsolódást,
- ismeretterjesztő előadások, filmek szervezését,
- a szakképző szakaszban tanuló szociális- és pedagógiai asszisztensek bevonását az ifjúságvédelmi feladatba.

Az intézményes segítség szervezett formája az iskolapszichológus, az iskolaorvos által biztosított szakellátás.

Iskolán kívüli lehetőségek

- A nevelési tanácsadó szolgáltatásai,
- a családsegítő központok szolgáltatásai,
- a polgármesteri hivatalok, gyámhivatal lehetőségei (pénzbeli és természetbeli támogatások stb.),
- gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai,
- gyermekvédelmi szakszolgálat szolgáltatásai,
- szakemberek (pszichiáter, orvos stb.) és szakellátás igénybe vétele,
- segítő szervezetekkel való kapcsolatfelvétel,
- pályázatok, alapítványi segélyezési lehetőségek igénybe vétele,
- a rendőrséggel való kapcsolattartás.

A gyermek és ifjúságvédelmi munka követelményei

1. Az alapvető **gyermeki jogok érvényesülése** az iskolában (A Gyermek jogairól szóló Egyezmény előírásainak betartása, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény ismerete).
2. A jogok érvényesüléséhez szükséges **cselekvőképes környezet** kialakítása.
3. **Etikai követelmények**
  - Tiszteletben tartjuk a tanulói egyéniségét, emberi személyiségi jogait, emberi méltóságát.

- Minden tanulót előítéletek nélkül segítünk, védünk, vizsgálunk, hallgatunk meg, kérdezzük.
- Senkit nem részesítünk előnyben, de rangsorolunk a hátrányosság és veszélyeztettség mértékét illetően.
- Minden tanulóhoz tapintattal közelítünk.
- Nem kíváncsiskodunk, csak az adott helyzet feltárásához szükséges információkat szerezzük meg.
- A megszerzett információkat titokban tartjuk, azt csak a tanuló helyzetének javítására, problémájának megoldására használjuk. Az egyéni, családi, intim információkat titkosan kezeljük. Ez alól kivétel, ha a tanuló vagy a tanulóközösség bármely tagja vagy egésze súlyosan veszélyeztetve van.

III. 4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Célunk megakadályozni a tanulók hátrányos helyzetének kialakulását, illetve közreműködni a kialakult hátrányos helyzet megszüntetésében.

Hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok azok, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családjuk, szűkebb társadalmi környezetük az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren.

A hátrányos helyzet kialakulásának tényezői

- Alacsony jövedelmi, fogyasztási szint,
- rossz lakáskörülmények,
- a szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje,
- az érzelmek és együttes élmények hiánya,
- beteg, korlátozott képességű szülők,
- a gyerekekkel való törődés hiánya,
- a család vagy ép család hiánya,

- a település helyzete (sok tanuló kistelepülésről érkezik) – az infrastruktúra hiánya; a település kulturális életének alacsony színvonala.

Következménye lehet a tanuló esélyegyenlőtlensége. Ha a hátrányok halmozódnak és a család nem tud kiemelkedni helyzetéből, a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűvé válik, ami gyakran veszélyeztetettséghez vezet.

A felderítésben és a megoldásban résztvevők

- Az osztályfőnökök,
- a kollégiumi nevelőtanárok,
- a pályaválasztási tanácsadó munkatársai.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése.
- Pályaorientációs tevékenység: a pályaorientációs tantárgy keretein belül tájékozódás az egyes pályákról, szakmákról, továbbtanulási, munkavállalási lehetőségekről.
- Önismereti csoportok működtetése.
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének elősegítése.
- Kapcsolatfelvétel a különböző szakszolgálati intézményekkel.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson, értesítés útján.
- Ösztöndíjak megszerzésének elősegítése.
- Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.
- Tankönyv-támogatás elveinek, mértékének meghatározása.
- Tanórán kívüli tevékenység.

Mindezen tevékenységek szorosan összefüggenek a gyermek- és ifjúságvédelmi munkával.

IV. EGÉSZSÉGNEVELÉS

„... milyen embert kívánunk formálni? A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős, jó ítéletű, értelmes tettekre kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket.” Szent-Györgyi Albert

Az iskolának az ismeretátadó funkciója mellett az egészségmagatartás komplex szocializációs színterévé kell átalakulnia. Az iskola teljes szellemével, környezetével, a pedagógusok, az iskolához kapcsolódó más személyek – iskolaorvos, védőnő stb. – viselkedésmintáival együttesen fejtheti ki alapvető feladatát az egészségmegőrzésben, a prevencióban.

Az egészséges életmódra oktatás-nevelés első lépcsőfoka, **az egészségügyi tájékoztatás**, információk, tények közvetítése, megtanítása. Az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó alapvető, közérthető, de tudományos ismeretek átadását, az egészségvédő lehetőségek közlését foglalja magába.

Kellő ismeretek birtokában kezdődik el **az egészségnevelés** munkafolyamata – az oktatás második szintje –, az elsajátított értékek interiorizálása. Az egészségnevelés olyan tanulási folyamatot jelent, amely elméleti és gyakorlati tudás, jártasság, készség, képesség elsajátítását eredményezi. Olyan viselkedés kialakítását célozza, amely képessé teszi az ifjakat és a felnőtteket, hogy nagyobb felelősséget vállaljanak életükért, a választási lehetőségek közül az egészséges életet nyújtó, veszélyeknek ellenálló, azt csökkentő magatartást kínálja.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, melynek révén képessé teszünk másokat egészségük javítására, illetve arra, hogy nagyobb kontrollra tegyenek szert egészségük felett, s biztosítjuk az ehhez szükséges feltételeket. (sportolási, szűrővizsgálati lehetőségek stb.).

IV.1. Megvalósítandó feladatok és célok

A feladattal, céllal kapcsolatban vannak kritériumok is. Legyen kihívó, de elérhető, mérhető, és feleljen meg az iskola általános célkitűzéseinek.

Feladatok

1. Kognitív feladatok. Az információ átadásával és magyarázatával kapcsolatosak, valamint annak biztosításával, hogy a diákok meg is értsék ezeket, s ezáltal tudásuk gyarapodjon.
2. Affektív feladatok. A beállítódással, meggyőződésekkel, értékszemlélettel és véleményalkotással kapcsolatosak.
3. Magatartást célzó feladatok. A diákok készségeivel és cselekedeteivel kapcsolatosak. A cselekvésre irányuló célkitűzés arra összpontosít, hogy fejlessze a gyermek készségeit, hogy ő maga tegyen meg mindent egészsége érdekében.

Célok

1. Felkészíteni a gyermekeket, az ifjakat arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, és hogy harmóniában tudjon élni önmagával.
2. Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése, személyiségfejlődésük, a társadalomba való beilleszkedésüknek segítése.
3. Primer prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása: különféle tényezők megszüntetésére való törekvés olyan tevékenységekkel és eszközökkel, amelyek egyrészt az általános egészség megőrzését, másrészt a specifikus betegségek kialakulásának megelőzését segítik elő.
4. A tanulók egészségtan, környezettan, földrajz illetve biológia órákon szerzett ismereteire támaszkodva, azokat továbbfejlesztve tudatosítsa a 14-18 éves tanulóknál az ember és a környezet közötti kapcsolatot.

5. Támogatást nyújtani a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.
6. Figyelmet fordítani a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre.
7. Segíteni a krízishelyzetbe jutottakat, útmutatást nyújtani, hogy a szomatikus és mentális betegségeket hogyan lehet megelőzni.

IV.2. A célok eléréséhez vezető módszerek

Az egészségfejlesztésben használatos módszerek jellemzői:

- A kiválasztott módszer szolgálja a primer prevenciót.
- Értékrendjében nem a betegségek hiánya, hanem az egészséges állapot megélése jelentse a jövőt szolgáló befektetést, értékelésével szolgálja az egészségvédő potenciál növelését.
- Törekedjék az egészséges környezet megteremtésére, a közösségi egészségfejlesztés lehetőségeinek szélesítésére.
- Aktivizáljon az egészséges életmód választására.
- Ne csupán ismereteket közöljön, hanem korszerű ismeretek nyújtása mellett adjon tág teret a szereplők véleményének, állásfoglalásának, öntevékenységének, mutasson be távlatokat, alkosson hagyományokat.
- A kiválasztott módszer több résztvevőre, több szektorra építkezzék.
- Fogadja el feltétel nélkül a célcsoport személyiség-jellemzőit, kultúráltságát, érdeklődését.
- Kerüljön el minden félelmet keltő mozzanatot.
- Tartsa tiszteletben a célcsoport tagjainak személyiségjogait, világnézetét, faji vagy vallási szokásait.

V. KÖRNYEZETI NEVELÉS

Senki sem követhet el nagyobb hibát, mint az, aki azért nem tesz semmit, mert csak keveset tudna tenni. (Burke)

V.1. A környezetvédelem alapjai

VI.1.1. Törvényi háttér

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

- *Környezetvédelmi törvény* (1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól).
- *A Természetvédelmi törvény* (1996. évi LIII. Törvény).
- Az 1997. évi XLI. *Törvény a halászatról és a horgászatról.*
- *A géntechnológiai tevékenységről* szóló XXVII. *Törvény.*
- *Az állatok védelméről és kíméletéről* szóló 1998. évi XXVIII. *Törvény*
- *Nemzeti Környezetvédelmi Program* (a Kormány 2031/1998. határozata) 1999-ben elkészült a *Nemzeti Biodiverzitás Stratégia.*
- A 2000. évi *Hulladékgazdálkodásról* szóló XLIII. *Törvény.*

Egészségügyi jogszabályok

- A Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram (1996).
- A WHO Európai Regionális Bizottsága által elfogadott **Európai Egészség 21. Nyilatkozat (1998).**
- *„Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja”* (2002).

Közoktatási jogszabályok

- A **Közoktatásról** szóló 1993. évi LXXIX. többször módosított **törvény**.
- A **Nemzeti Alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. sz. kormányrendelet.
- **Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia** c. kiadvány.

Önkormányzati jogszabály

- Az 1990. évi LXV. **Törvény a helyi önkormányzatokról**.

V.2. Alapelvek, célok

V.2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Az ismereti háttér átadása mellett a környezeti nevelés főként személyiségfejlesztő feladat az értékrendszer és magatartás fejlesztésén keresztül. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

Általános célok, értékek

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészségének) mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.

Pedagógiai célok

- Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása;
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése;
- rendszerszemléletre nevelés;
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása;
- a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben;
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése;
- a környezetetika hatékony fejlesztése;
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés;
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés;
- tolerancia és segítő életmód kialakítása;
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése;
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése;
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése;
- a helyzetfelismerés, az ok-okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése;
- a problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése;
- a globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése.

VI. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA SZERVEZETI ÉS SZAKMAI KERETEI

VI.1. A tanórai, a tanórán kívüli, a kötelező és a választható foglalkozások

A tanórai, a kötelező és a választható foglalkozások szervezeti kereteit a nevelőtestület közösen alakította ki.

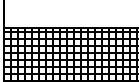
A vezérlő, rendszerező elvek a következők voltak:

- A közoktatási törvény előírásai.
- A Nemzeti Alaptanterv célja, követelményei.
- A kerettantervi rendelet előírásai.
- Az érettségi vizsga szabályzata.
- A nevelőtestület által megfogalmazott cél- és követelményrendszer.
- A diákok széleskörű tantárgyválasztása.
- Az iskolatípusok közötti átjárhatóság biztosítása.

A középiskolai képzésünkben a **kerettanterv előírásaira** építünk elsősorban, de élünk azzal a lehetőséggel is, hogy új tantárgyakat illesszünk be, illetve akkreditált érettségi tárgyat kínáljunk. A 2005-2006. tanévben elindítjuk az informatikai gimnáziumot, és a rendészeti pályára előkészítő gimnáziumi képzést szakmacsoporton kívüli szakközépiskolai képzésben folytatjuk tovább. Mindezt összefoglalja a következő táblázat.

VI.2. Tantervrendszerünk

	2006-07.	2007-08.	2008-09.	2009-10.
Hatévolyamos gimnázium				
	11.			
	12.	12.		
Nyelvi emelt szín- tű gimnázium	9.	9.	9.	9.
	10.	10.	10.	10.
	11.	11.	11.	11.
	12.	12.	12.	12.
				13.
Informatikai gimnázium	9.	9.	9.	9.
	10.	10.	10.	10.
		11.	11.	11.
		12.	12.	
Rendészeti pályára elő- készítő	9.	9.	9.	9.
	10.	10.	10.	10.
	11.	11.	11.	11.
	11.	12.	12.	12.
Humán szakkö- zépiskola	9.	9.	9.	9.
	10.	10.	10.	10.
	11.	11.	11.	11.
	12.	12.	12.	12.

	Tantervi adaptáció egyedi engedéllyel
	Kerettantervre építő képzés
	Nyelvi előkészítő osztállyal
	Szakmacsoporton kívüli szakközépiskolai képzésben

VI.3. Óratervek

VI.3.1. Gimnáziumi képzés

Kifutó gimnáziumi osztályok óratervei:

Hatévolyamos gimnázium (Kifut a 2007-2008. tanévben)

(A bajai III. Béla Gimnázium egyedi engedéllyel rendelkező tantervének
NAT-tal egyeztetett adaptációja)

	9.		10		11.		12.	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Magyar irodalom**	3	111	3	111	3	111	3	96
Magyar nyelv**	1	37	1	37	1	37	1	32
Történelem	2	74	2	74	3	111	3	96
Társadalomismeret					1	37	1	32
Művészettörténet					1	37	1	32
1. idegen nyelv*	4	148	4	148	4	148	4	128
2. idegen nyelv*	3	111	3	111	3	111	3	96
Matematika**	3	111	3	111	3	111	3	96
Fizika	2	74	2	74	2	74	2	64
Biológia	2	74	2	74				
Kémia	2	74	2	74				
Földrajz	2	74	2	74				
Informatika*	1	37	1	37				
Ének-zene**	0,5	18,5	0,5	18,5				
Rajz és vizuális kultúra**	0,5	18,5	0,5	18,5				
Testnevelés	2	74	2	74	2	74	2	64
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	1	32
Összesen	29	1073	29	1073	24	888	24	768

* kötelező csoportbontás

** szükség szerinti csoportbontás

A 11-12. évfolyamon a tanuló érettségi felkészítést választ legalább heti 6-6 órában.

Rendészeti pályára előkészítő gimnázium

	9.		10.		11.		12.	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Irodalom**	3	111	3	111	3	111	3	96
Magyar nyelv**	1	37	1	37	1	37	1	32
Történelem	2	74	2	74	3	111	3	96
Társadalomismeret (nem rv.)					2	74		
Emberismeret és etika (2. félév: 2)							1	32
Bevezetés a filozófiába (1. félév: 2)							1	32
1. idegen nyelv*	4	148	4	148	4	148	4	128
2. idegen nyelv*	3	111	3	111	3	111	3	96
Matematika**	3	111	3	111	3	111	4	96
Fizika	1,5	55,5	2	74	2	74		
Biológia			1,5	55,5	2	74	2	64
Kémia	1,5	55,5	2	74				
Földünk és környezetünk	2	74	2	74				
Informatika*	1	37	1	37	1	37	1	37
Ének-zene **	1	37	1	37				
Tánc és dráma*	1	37						
Rajz és vizuális kultúra**	1	37	1	37				
Művészetek					1	37	1	32
Mozgókép- és médiaismeret							1	32
Testnevelés és sport*	3	111	3	111	2	74	2	74
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	1	32
Kommunikációs gyakorlatok* #	2	74						
Rendészetet nem választók összesen					28	1036	28	896
Rendészeti fakultáció								
Testnevelés és sport					2	74	2	64
Társadalomismeret					1	37	2	64
Belügyi rendészeti ismeretek					3	111	3	96
Rendészetet választók összesen					34	1258	35	1120
Összesen	31	1147	30,5	1128,5				

* kötelező csoportbontás

** szükség szerinti csoportbontás (30-as osztálylétszám felett)

kettős óravezetés

A gimnáziumi osztályok óratervei:

Nyelvi emelt szintű gimnázium

	9.		10.		11.		12.	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Irodalom**	3	111	3	111	3	111	3	96
Magyar nyelv**	1	37	1	37	1	37	1	32
Történelem	2	74	2	74	3	111	3	96
Társadalomismeret					2	74		
Emberismeret és etika (2. félév:2)							1	32
Bevezetés a filozófiába (1. félév:2)							1	32
1. idegen nyelv*	5	185	5	185	4	148	4	128
2. idegen nyelv*	3	111	3	111	3	111	3	96
Matematika**	3	111	3	111	3	111	4	128
Fizika	1,5	55,5	2	74	2	74		
Biológia			1,5	55,5	2	74	2	64
Kémia	1,5	55,5	2	74				
Földünk és környezetünk	2	74	2	74				
Informatika*	1	37	1	37				
Ének-zene **	1	37	1	37				
Tánc és dráma*	1	37						
Rajz és vizuális kultúra**	1	37	1	37				
Művészetek					1	37	1	32
Mozgóké- és médiaismeret							1	32
Testnevelés és sport**	2	74	2	74	2	74	2	64
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	1	32
Összesen	29	1073	30,5	1128,5	27	999	27	864

* kötelező csoportbontás

** szükség szerinti csoportbontás

A 11-12. évfolyamon a tanuló érettségi felkészítést választ legalább heti 3-3 órában.

Informatikai gimnázium

	9.		10.		11.		12.	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Irodalom**	3	111	3	111	3	111	3	96
Magyar nyelv**	1	37	1	37	1	37	1	32
Történelem	2	74	2	74	3	111	3	96
Társadalomismeret					2	74		
Emberismeret és etika (2.félév: 2)							1	32
Bevezetés a filozófiába (1.félév: 2)							1	32
1. idegen nyelv*	4	148	4	148	4	148	4	128
2. idegen nyelv*	3	111	3	111	3	111	3	96
Matematika**	3	111	3	111	3	111	4	128
Fizika	1,5	55,5	2	74	2	74		
Biológia			1,5	55,5	2	74	2	64
Kémia	1,5	55,5	2	74				
Földünk és környezetünk	2	74	2	74				
Informatika*	3	111	3	111	2	74	2	64
Ének-zene **	1	37	1	37				
Tánc és dráma*	1	37						
Rajz és vizuális kultúra**	1	37	1	37				
Művészetek					1	37	1	32
Mozgókép- és médiaismeret							1	32
Testnevelés és sport**	2	74	2	74	2	74	2	64
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	1	32
Összesen	30	1110	31,5	1165,5	29	1073	29	928

* kötelező csoportbontás

** szükség szerinti csoportbontás

A 11-12. évfolyamon a tanuló érettségi felkészítést választ legalább heti 1 órában.

VI.3.2. Szakközépiskolai osztályok óratervei

Humán szakközépiskola

	9.		10.		11.		12.	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Irodalom**	3	111	3	111	3	111	3	96
Magyar nyelv**	1	37	1	37	1	37	1	32
Történelem és állampolgári ismeretek	2	74	2	74	3	111	3	96
Társadalomismeret és etika					1	37		
Idegen nyelv*	4	148	4	148	4	148	4	128
Matematika**	3	111	3	111	4	148	4	128
Ének-zene*	1	37	1	37				
Rajz és vizuális kultúra*					1	37	1	32
Fizika			3	111				
Földünk és környezetünk	3	111						
Biológia			2	74	2	74	2	64
Kémia	3	111						
Informatika*	1	37	1	37				
Testnevelés és sport**	2	74	2	74	2	74	2	64
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	1	32
Humán orientációs ismeretek és gyakorlatok	5	185	5	185				
Szakmacsoportos alapozó oktatás					8	296	8	256
Összesen	29	1073	28	1036	30	1110	29	928

A szakmai tárgyak részletezése

Humán orientációs ismeretek és gyakorlatok								
Tanulásmódszertan**	2	74						
Kommunikáció* (gy)	2	74						
Környezetkultúra (gy)	1	37						
Ön- és társismeret* (gy)			2	74				
Egészségtan			2	74				
Humán pályák világa* (gy)			1	37				
A) Szociális szolgáltatások szakmacsoportos alapozó ismeretek és gyakorlatok								
Pszichológiai alapismeretek					2	74		
Környezettan					1	37		
Emberi test					2	74		
Társadalomismeret és szociálpolitika							2	64
Szociálpszichológia, mentálhigiéné							2	64
Szakmai kommunikáció**(gy)					1	37		
Életmód** (gy)					2	74		
Gondozástan**							4	128
B) Oktatási szakmacsoportos alapozó ismeretek és gyakorlatok								
Pszichológia					3	111	3	96
Pedagógia					3	111	3	96
Pedagógiai gyakorlat**					2	74	2	64
C) Egészségügyi szakmacsoportos alapozó ismeretek és gyakorlatok								
Általános és személyiség-lélektan					2	74		
Fejlődéslélektan és szocializáció					2	74		
Egészség gondozás							2	64
Szociálpszichológia							2	64
Mentálhigiéné**							1	32
Emberi test					2	74		
Szakmai kommunikáció** (gy)					2	74		
Gondozástan** (gy)							3	96

A 11-12. évfolyamon a tanuló heti 1 órában érettségi felkészítést választ.

**Rendészeti pályára előkészítő
szakmacsoporton kívüli szakközépiskolai képzés**

	9.		10.		11.		12.	
	heti	évi	heti	évi	heti	évi	heti	évi
Irodalom**	3	111	3	111	3	111	3	96
Magyar nyelv**	2	74	2	74	1	37	1	32
Történelem és állampolgári ismeretek	2	74	2	74	3	111	3	96
Társadalomismeret (benne:etika + speciális tartalmak)					2	74	2	64
Idegen nyelv*	4	148	4	148	4	148	4	128
Matematika**	3	111	3	111	4	148	4	128
Ének-zene**	1	37	1	37				
Rajz és vizuális kultúra**					1	37	1	32
Fizika	2	74	1	37				
Földünk és környezetünk			2	74	2	74	2	64
Biológia			3	111				
Kémia	3	111						
Informatika*	1	37	1	37	2	74	2	64
Testnevelés és sport*	4	148	4	148	4	148	4	128
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	1	32
Belügyi rendészeti ismeretek***					3	111	3	96
Kommunikációs gyakorlatok* #	2	74						
Ön- és társismeret*#			2	74				
Tanulásmódszertan**	1	37						
Humán pályák világa**			1	37				
Összesen	29	1073	30	1110	30	1110	30	960

* kötelező csoportbontás

** szükség szerinti csoportbontás

*** felváltható az utazás & turizmus tantárggyal

kettős óravezetés

A középiskola folytatásaként szakképző évfolyamokat szervezünk nem csak az iskolánkban érettségizettek számára.

VI.3.3. Szakképző évfolyamok

Gyógypedagógiai asszisztens

	I/13.*		II/14.	
	heti	évi	heti	évi
Pedagógia	2	74		
Pszichológia	2	74		
Gyógypedagógia	1	37	4	128
Gyógypedagógiai pszichológia			4	128
Gyógypedagógiai sérülésspecifikus tantárgy-pedagógia			3	96
Szabadidős tevékenységek pedagógiája és módszertana	2	74	2	64
Egészségtan és gyógypedagógiai iskola-egészségtan	2	74	2	64
Oktatástechnika	2	74		
Gyermek- és ifjúságvédelem	2	74		
Kommunikáció – pedagógiai kommunikáció	1	37		
Informatika	2	74	2	64
Ének-zene	2	74	2	64
Rajz	2	74	2	64
Testnevelés	2	74	2	64
Élet- és pályatervezés	1	37	1	1
Szakmai gyakorlat	10	370	10	320
Összesen	33	1221	34	1088

Tanévközi összefüggő szakmai gyakorlat 6 hét.

* Az év végén pedagógiai asszisztensi képesítő vizsga tehető.

Szociális asszisztens

Tantárgy neve	Heti óra- szám	Elméleti órák száma	Szakmai képességfej- lesztés, tré- ning	Gyakorlati órák száma
I. félév				
Tanulástechnika	2 óra/hét			10 óra
Kommunikációs kép- ségfejlesztés	3 óra/hét		60 óra	
Csoportos munka képességfejlesztés	2 óra/hét			20 óra
Szabad sáv+ fakultá- ció: számítógép- használói	4 óra/hét			70 óra
Társadalomismeret	6 óra/hét	80 óra		30 óra
Szociálpolitika	5 óra/hét	60 óra		30 óra
Pszichológia	3 óra/hét	100 óra		
Egészségmegőrzés és elsősegélynyújtás	2 óra/hét	15 óra		15 óra
Testnevelés	2 óra/hét	36 óra		
Osztályfőnöki	1 óra/hét	36 óra		
II. félév				
Szakmai személyiség- fejlesztés	3 óra/hét		60 óra	
Jogi és közigazgatási ismeretek	3 óra/hét	52 óra		
Egészségmegőrzés és elsősegélynyújtás	2 óra/hét	15 óra		15 óra
Általános szociális munka	5 óra/hét	85 óra		
Szabad sáv+ fakultá- ció: számítógép- használói	4 óra/hét			70 óra
Az intézményt megis- merő modul	5 óra/hét			I. szint 80 óra
Társadalomismeretet mélyítő modul	4 óra/hét	48 óra		24 óra
Szociálpolitikát mélyí- tő modul	2 óra/hét	25 óra		15 óra
Pszichológia –ből 1 óra mélyítő modul	3 óra/hét	100 óra		
Testnevelés	2 óra/hét	36 óra		
Osztályfőnöki	1óra/hét	18 óra		

III. félév				
Szupervíziós használati készség fejlesztése	4 óra/hét			78 óra
Pszichológia mélyítő modul	2 óra/hét	40 óra		22 óra
Jogi és közigazgatási ismeretek	3 óra/hét	52 óra		
Szociális munka egyénekekkel és családokkal	4 óra/hét	70 óra		
Szociális munka csoportokkal	3 óra/hét	52 óra		
Gyakorlat a tevékenységet megismerő modul	9 óra/hét			II. szint 160 óra
Társadalomismeret mélyítő modul	3 óra/hét	32 óra		16 óra
Mentálhigiéné	3 óra/hét	40 óra		
Testnevelés	2 óra/hét	36 óra		
Osztályfőnöki	1 óra/hét	18 óra		
IV. félév				
Szupervízió használati készség fejlesztése	2 óra/hét			32 óra
Pszichológia mélyítő modul	2 óra/hét	36 óra		
Folyamatos gyakorlat és vizsgagyakorlat	24 óra/hét			III. szint 320 óra
Közösségi szociális munka	3 óra/hét	60 óra		
Esetmegbeszélés	3 óra/hét			40 óra
Testnevelés	2 óra/hét	26 óra		
Osztályfőnöki óra	1 óra/hét.	13 óra		

VI.4. Választható tantárgyak

A táblázatok a kötelező órák számát, elosztását tüntetik fel, melyek mellett a következő **választható tárgyakat** kínáljuk fel.

Tanórai keretben választható tantárgyak

A kerettantervhez képest **új tárgyak**:

- Utazás és turizmus (11-12. évfolyam, heti 4 óra) – bármely iskolatípusban választható, érettségi akkreditálása megtörtént.
- Belügyi rendészeti ismeretek (alkalmazási engedéllyel rendelkező, akkreditált érettségi tárgy), speciális tartalmú társadalomismeret, kommunikációs gyakorlatok (óraszámuk, elhelyezésük szerepel a rendészeti pályára előkészítő osztály óratervében). Ezek választása egyrészt a beiratkozással történik, másrészt a 10. évfolyam végén dönthetnek arról a tanulók, hogy vállalják-e ezt a képzést tovább.

Érettségire felkészítés

A **kötelező érettségi tárgyak** esetében - elegendő jelentkező esetén - lehetővé tesszük az *emelt szintű* felkészítést a középszintre készülőktől elkülönített, évfolyam szinten szervezett csoportban: magyar nyelv és irodalom (heti 6 óra), történelem (heti 5 óra), matematika (heti 5 óra, illetve 12. évfolyamon heti 6 óra), idegen nyelv (heti 5 vagy 6 óra).

A **választható érettségi tantárgyakból** közép- és emelt szinten felkészítő évfolyamszintű csoportokat úgy szervezünk, hogy a tanulók egyéni óraszámuk elérje a 30-at, de ne haladja meg a 34-et.

Tanórán kívüli választható tevékenységekre évfolyamonként 4-4 órát fordítunk, melyeket az alábbiakra használhatunk fel

- tehetséggondozás (verseny-előkészítők),
- felzárkóztatás, korrepetálás,
- művészeti körök (rajz, énekkar, diákszínjátás),
- szakkörök.

A **csoporthatás**, a választható tárgyak és a tanórán kívüli tevékenységek finanszírozása a közoktatási törvény 52. § (7), (11) alapján történik. A felosztás a tanulók igényeinek felmérése és a pedagógusok véleményének kikérése után évenként történik.

A csoportok indításához, szervezéséhez minimálisan 8 jelentkezőre van szükség. Szükség szerinti csoportbontás a 30-at meghaladó osztálylétszám esetén történik.

Tanulói és szülő igény alapján **térítéses rendszerben** szervez az iskola nyelvvizsgára felkészítő, felvételi előkészítő foglalkozásokat, OKJ-vizsgára felkészítő tanfolyamokat számítástechnikából, nyári, illetve téli táborokat.

VI.5. A tantárgyi tantervek

A helyi tantervhez kapcsolódó tantárgyi tantervek tartalmazzák

- **általában**
  - a célokat, feladatokat,
  - fejlesztési követelményeket,
  - az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
  - a magasabb évfolyamba lépés feltételeit,
  - a tanítási módszereket,
  - a beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendjét,
  - az írásbeli beszámoltatás rendjét, az értékelésben betöltött szerepét, súlyát,
  - a kötelező vagy választható érettségi tárgyak középszintű témaköreit;
- **évfolyamonként**
  - a belépő tevékenységformákat,
  - az évi óraszámot,

- a témaköröket, tartalmakat – beépülnek a környezeti nevelés elemei,
- a továbbhaladás feltételeit,
- a minimumkövetelményt.

Külön program tartalmazza a **mindennapos testnevelés és a sportköri tevékenység** megszervezésének és a tanulók **fizikális felmérésének** módját.

VI.6. A tanuló felvétele, átvétele, a magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az iskolába jelentkező tanulók felvétele

A tanuló 9., 13. évfolyamba való felvételéről, illetve a tanuló átvételéről az iskola igazgatója dönt.

A középiskolába való jelentkezés az általános iskolán keresztül, a szakképző szakaszra egyéni úton történik.

A felvételi döntés alapja a tanulmányi eredmény, a tanuló tanulmányi és művészeti- sport versenyeredményei.

Felvételi vizsga egyetlen iskolatípusban sincs. A rendészeti pályára előkészítő képzésre jelentkezők felvételi beszélgetésen és alkalmassági orvosi vizsgálaton vesznek részt. Az orvosi alkalmassági vizsgálat csupán információ értékű a pályaválasztás szempontjából.

Az átvétel feltételéül az igazgató különbözeti vizsgát írhat elő.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra akkor léphet, ha az adott évfolyamra előírt minimum követelményeket minden tárgyból teljesítette, és azokból legalább elégséges osztályzatot kapott (kivéve az idegen nyelvet, a tanulmányának első évében).

Ha a tanuló egy vagy két tárgyból elégtelen osztályzatot szerzett, a tanév végén - augusztusban - javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló három vagy több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, a javítóvizsgára bocsátásáról a nevelőtestület dönt.

Magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi, félévi osztályzat megállapítására a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentést kapott a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (kivéve a készségtárgyakat)
- ha engedély alapján egy vagy több tárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatti teljesítette,
- a jogszabályban megállapított időtartamnál többet mulasztott,
- magántanuló volt.

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák formája

Magyar nyelv és irodalom

Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásban és szóban.

Az írásbeli időtartama kétszer 45 perc.

Történelem

Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásban és szóban.

Az írásbeli időtartama 45 perc.

Társadalomismeret

Szóbeli

Etika és társadalomismeret

Szóbeli

Etika

Szóbeli

Filozófia

Szóbeli

Idegen nyelvek

Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásban és szóban.

Az írásbeli feladat hallás utáni megértést nem tartalmaz.

Az írásbeli időtartama 60 perc.

Matematika

Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásban.

Az írásbeli időtartama 60 perc

Fizika

Írásbeli, időtartama 45 perc

Földrajz

Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásban és szóban.

Az írásbeli időtartama 45 perc

Biológia

Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásban és szóban.

Az írásbeli időtartama 45 perc

Kémia

Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásban és szóban.

Az írásbeli időtartama 45 perc.

Informatika

Gyakorlati vizsga, időtartama 45 perc.

Testnevelés

Gyakorlati vizsga, időtartama 45 perc.

Ének-zene

Szóbeli és írásbeli vizsga.

Az írásbeli időtartama 45 perc.

A szakközépiskolások esetében a szóbeli hangszertudást is tartalmaz (szoprán furulya)

Művészettörténet

Írásbeli vizsga, 45 perc

Rajz és vizuális kultúra

Írásbeli vizsga (rajz és elmélet), időtartama 90 perc

Médiaismeret

Írásbeli vizsga, időtartama 60 perc

Szakmai elméleti tantárgyak

Írásbeli vizsga, időtartama 45 perc.

Szakmai gyakorlat

Gyakorlati és szóbeli (önértékelési) vizsga.

Tánc és dráma

Szóbeli vizsga

Évközi beszámoltatás a szakképzés 13. évfolyamán

Célja: Összefüggő minősítés.

Formája: Írásbeli témazáró dolgozat tesztjellegű feladatsor formájában (egy-egy fogalom definiálása, értelmezése; összefüggések feltárása; többváriációs kérdéssor stb).

Rendje: Negyedévenként (2. és 4.),

- 2. negyedévben komplex írásbeli dolgozat (időtartama: 90 perc),
- a 4. negyedévben tantárgyankénti írásbeli dolgozat (időtartama: tantárgyanként 45 perc)

Értékelés: Szummatív jellegű, súlya kétszerese egy-egy érdemjegynek.

Tantárgyak: Valamennyi szakmai tantárgy.

VI.7. A magatartás és szorgalom értékelése

Cél: A magatartás és szorgalom értékelése segítse elő a tanulók személyiségének sokoldalú fejlődését.

Mód: A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnökök – az osztályban tanítók véleményezésének kikérésével – végzi.

A magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei

Az értékelés

- a tanulók életkori sajátosságaiból, a személyiség fejlettségi szintjéből indul ki, és folyamatosan követi a változásokat,
- a személyiségjegyek és az önfejlesztési törekvések megerősítését szolgálja
- alapvető jellemzője: az igazságosság, az őszinteség, a segítő szándék és a következetesség, az egyéniség, az emberi méltóság tisztelete, a másság elfogadása
- a tanulók tudatos együttműködésére épít a jellemformálásban.

A magatartás értékelésének szempontjai

- A tanuló reális én-képe: jó és rossz tulajdonságainak ismerete.
- A tanulói jogviszonyból eredő kötelességeinek teljesítése.
- Életkornak megfelelő munkafegyelem, önfegyelem, önállóság.
- Önmegvalósítási törekvés, jellemszilárdság.
- Megfontoltság, távlati gondolkodás a jelentős döntési helyzetekben, a jó és a rossz közötti választási szituációkban.
- A tanuló döntései, tettei következményeinek felelősségteljes vállalása.
- Kölcsönös tiszteleten, őszinteségen, jó szándékon alapuló társas kapcsolatok alakítása.
- A társas érintkezésben az alapvető illemszabályok megtartása.
- A tanuló embertársai iránti együttérzése, segítőkészsége.
- Az egyéni és közös feladatokkal kapcsolatos problémaérzékenység; reális, mások érdekeivel is számoló megoldások keresése; a közös munkákba való bekapcsolódás képessége.
- A környezetében zajló eseményekről, változásokról önálló állásfoglalás kialakítása, igazságos véleménynyilvánítás.
- A segítő szándékú kritika, a jogos bírálat elfogadása.

- Ápolt külső, alkalomhoz illő öltözködés.
- Kulturált viselkedés.
- Az anyanyelv igényes, a közléshelyzetnek megfelelő használata.
- Egészséges életmód, célszerű időbeosztás.
- A természeti és mesterséges környezetet védő magatartás.

A szorgalom értékelésének szempontjai

- Nyitottság az új ismeretek fogadására, a világ jelenségeinek megismerésére, megértésére.
- Önművelődésre való igény.
- Érdeklődési irányultságának megfelelő önálló ismeretszerzésre törekvés.
- A tanuló adottságainak, képességeinek felismerése, folyamatos fejlesztése.
- Rendszeresség, kitartás a tanulmányi munkában.
- Tanórai aktivitás.
- Eredményes egyéni tanulási módszer kialakítása.
- Szaktárgyi versenyeken, pályázatokon, vetélkedőkön, sportmérkőzéseken való részvétel.

A magatartás és szorgalom minősítése

Magatartás

Példással minősíthető annak a tanulónak a magatartása, aki személyisége fejlesztésében, emberi kapcsolataiban, a házirendben előírtak betartásában társai elé példaként állítható.

Jó a tanuló magatartása, ha fegyelmezett, tisztelettudó, betartja az iskola házirendjében foglaltakat.

Változó a tanuló magatartása, ha a felsorakoztatott elvárásoknak általában megfelel. Bár viselkedésével szemben merülnek fel kifogások, esetenként

megszegi a házirend valamely előírásait, ugyanakkor tapasztalható a magatartásában a hibái kiküszöbölésére való törekvés is.

Rossz a tanuló magatartása, ha a házirend pontjait szándékosan, rendszeresen súlyosan megszegi, kirívó fegyelmi vétséget követ el.

Szorgalom:

Példás a tanuló szorgalma, ha tanulmányi kötelezettségeit példamutatóan teljesíti. Az iskolai foglalkozásokra való felkészülésben egyéni képességeihez és körülményeihez mérten a rendszeresség és pontosság tapasztalható. Érdeklődésének megfelelően többletismeret szerzésére törekszik.

Jó a tanuló szorgalma, ha tanulmányi kötelezettségeit képességeihez és lehetőségeihez mérten teljesíti.

Változó a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét általában figyelmeztetésre teljesíti.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha tanulmányi kötelezettségeit gyakran elmulasztja, nem tanul rendszeresen, nem törekszik képességei kibontakoztatására, a figyelmeztetés sem ösztönzi pontosabb, jobb munkára.

VI.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanórai tevékenységet a tanulók otthoni felkészülésével egészítjük ki.

Célja

- gyakoroltatás,
- képességfejlesztés,
- önálló ismeretszerzés,
- önálló tájékozódás,
- magasabb szintű gondolkodási műveletek fejlesztése.

Elvei

- Figyelembe vesszük az egyéni terhelhetőséget.
- A személyes fejlesztés érdekében a házi feladatok kiadásakor differenciálunk (pl. hátránykompenzáció vagy az esélyegyenlőség biztosítása alapján).

Korlátok

A tanulók harmonikus mentális fejlődése, a családi és kortárskapcsolatok ápolása érdekében az otthoni felkészülés mennyiségileg is korlátozandó az alábbiak szerint:

- A hosszú hétvégék, szünidők idejére csak önként vállalt feladatok (pl. versenyfelkészülés) adhatók.
- A munkaközösségek és az osztályban tanítók egyeztetik a házi feladatok mennyiségét úgy, hogy a tanulók napi pihenőideje biztosítva legyen, s terhelésük egyenletessé váljon.

VI.9. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Formái

- Röpdolgozat
Egy-egy feladat megoldására, fogalmak értelmezésére, összefüggések feltárására, egyszerű, rövid választ igénylő kérdések megválaszolására alkalmazható egy-egy tanórai anyag lezárása után.
- Témazáró dolgozat
Egy-egy téma(kör), nagyobb tananyagrészt feldolgozása, lezárása után, illetve negyedévi, félévi és év végi időszakban alkalmazható. A tanulók tudásszintjét a témazáró dolgozatok kezdetében tesztjellegű feladatokkal, többvariációs kérdéssorokkal és szöveges kifejtendő esszé jellegű feladatokkal lehet felmérni.

- Házi dolgozat

Egy-egy nagyobb téma önálló, lehetőleg szakirodalomra és saját kutatómunkára is támaszkodó tanulói feldolgozása. A feldolgozás kis-előadás formájában is előadható a tanórán.

Rendje, korlátai

Röpdolgozat a számonkérésre megjelölt anyagból bármikor íratható.

Témazárót csak alapos tanórai előkészítő munka után (ismétlés, összefoglalás), előre meghatározott időpontban lehet írni.

Az önállóságot igénylő **házi dolgozat** megírására a szaktanárnak fel kell készíteni a tanuló/ka/t (a szakirodalom felkutatása, felhasználása, szerkesztés stb).

Az írásbeli beszámoltatás alkalmazásakor figyelembe kell venni a tanulók terhelhetőségét, e tekintetben differenciálni is kell.

Az írásbeli számonkérés nem szoríthatja háttérbe a szóbeli számonkérési formákat, nem mehet a szóbeli készség fejlődésének rovására.

Az írásbeli munkákat szakszerűen, objektíven és a tanulók számára is nyilvánvaló módon kell értékelni.

Az iskolai Házirend idevonatkozó előírásait be kell tartani.

Szerepe, súlya

Az írásbeli beszámoltatás feltárja a helyzetet, segít a folyamatok korrigálásában, szelektál, minősít, feltárja a hiányosságokat, információt nyújt, elősegíti az eredményes tanulást.

Tájékoztatja az oktatási folyamat szereplőit. Segít a tanulási nehézségek differenciált feltárásában.

Hozzájárul a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés megvalósításához.

Elősegíti az írásbeli kifejező készség, a szerkesztési ismeretek és az önállóság fejlődését.

A félévi és az év végi osztályzatok megállapításánál *a témazáró és a házi dolgozat érdemjegyének súlya kétszerese a szóbeli felelet és a röpdolgozat érdemjegyének.*

VI.10. A tanulók fizikai állapotának mérése

A belépő (9. évfolyamos) tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító tanárok végzik a testnevelésórákon, tanévenként két alkalommal, szeptember és május hónapban. Ezt követően a felmérést minden évben meg kell ismételni.

A felmérés a HUNGAROFIT teszt alapján kerül összeállításra. *Lásd: Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére. Szerkesztette: Andrásné dr. Teleki Judit, MKM, 1997.*

A felmérés eredményeit a tanulókkal közölni kell, a pozitív változások jeles (5) és jó (4) érdemjegyekkel értékelhetők.

VII. A SZÜLŐ, A TANULÓ, AZ ISKOLAI ÉS KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Az iskola mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen **feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése.**

Ezen együttműködés

- *alapja* a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség;
- *megvalósulási formái* - a kölcsönös támogatás és
- a koordinált pedagógiai tevékenység;
- *feltétele* a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség;
- *eredménye* a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő személyiség.

VII.1. Az együttműködés formái

Az együttműködés formáit az alábbi két témakör köré rendeztük.

1. A szülők részéről:

A nevelőmunka segítéséhez az alábbi együttműködési formákat várjuk el:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- a nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- érdeklődő, segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

2. **Iskolánk** a tanulók helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat ajánlja:

- *Nyílt napok, nyílt órák szervezése.*

Célja, hogy a szülők betekintést nyerjenek az iskolai oktató-nevelőmunka mindennapjaiba, közvetlenül tájékozódjanak a gyermekük és az osztályközösség tanórai munkájáról.

- Rendszeres és folyamatos *tájékoztatás* a tanuló előmeneteléről, magatartásáról.

Célja egyrészt a szülő tájékoztatása a tanuló tanulmányi munkájáról, szorgalmáról, iskolai magatartásáról, valamint a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról; másrészt az iskola tájékoztatása a szülők kéréseiről, családi problémákról.

- *Szülői értekezletek.*

a) Évi rendszeres (az iskolai munkaterv ütemezése szerint), melynek feladata:

- A szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, követelményrendszeréről
- az együttműködés szervezése, irányítása
- a szülők véleményének, javaslatainak összegyűjtése

b) Rendkívüli szülői értekezlet (súlyos probléma, rendkívüli feladat megoldása érdekében), melynek feladata: Közös helyzetelemzés, konfliktuskezelés, megoldáskeresés.

c) Speciális szülői értekezlet.

- A kezdő évfolyam tanulóinak beíratásakor, melynek feladata: a tanulók és a szülők tájékoztatása az iskola életéről, a gólyatáborról, a tanév indításával kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról.

- *Fogadóóra.*

Célja a szülő és a pedagógus személyes kapcsolattartása, ezen keresztül a tanuló egyéni fejlesztésének segítése.

- *Előadások szervezése.*
  - pszichológus,
  - egészségügyi szakember (orvos, védőnő),
  - a MUK pályaválasztási szakember bevonásával.
- *Fórum vagy ankét szülők számára.*

Ezeknek célja a szülők tájékoztatása aktuális nevelési kérdésekről, korszerű nevelési eljárásokról, a nevelési hibák következményeiről, egészségügyi, pályaválasztási kudarcokról.
- *Pályaválasztási tanácsadás.*

Célja a tanulók képességeinek, készségeinek vizsgálata a hatékony pályaválasztás elősegítése.
- *Családlátogatás (csak probléma esetén).*

Célja a tanuló családi hátterének, körülményeinek megismerése, megoldáskeresés az adott problémára.
- *Közös kirándulások.*
- *A szülői választmány ülése*
- *Az osztályfőnöki óra.*
- *Kapcsolattartás az alapítványokkal:*

A Hajnóczy József Gimnázium és Szakközépiskola Diákjaiért Alapítvány,

A Tiszaföldvári Gimnáziumért Alapítvány,
- *Az iskolai rendezvények (alapítvány bál, ünnepségek).*

3. Az iskola és kollégium kapcsolattartása

Célok és feladatok

- a) Folyamatos információcsere osztályfőnökök, szaktanárok, kollégiumi nevelők között a tanulók eredményeinek, osztályzatainak ellenőrzése értékelése végett. Ennek alapján valósulhat meg a felzárkóztatás és a tehetséggondozás megteremtése.

- b) Folyamatos kapcsolattartás osztályfőnökök és kollégiumi nevelők közt, melynek során figyelemmel kísérik
  - a tanulók készségeit, képességeit, attitűdjeit valamint ezek változását, fejlődését,
  - a tanulók életmódjellemezőit, szerepvállalásait;
  - a közösségek felépítésének, szerkezetének, belső mozgásának sajátosságait, a közösségek tevékenységrendszerének jellemzőit, tartalmát.
- c) Az információk elemzése és értékelése után cselekvési tervek kidolgozása és alkalmazása az eredményes nevelői munka érdekében.
- d) Az osztályfőnöki órák, csoportfoglalkozások vizionlátogatása.
- e) Az iskolai-kollégiumi rendezvényeken való kölcsönös részvétel.
- f) Aktív közreműködés az osztályértekezletek munkájában.
- g) A diákönkormányzatok együttműködése.

VII.2. A diákjogok érvényesülése

Az oktató-nevelő munka során biztosítani szükséges **a tanulói jogok** érvényesülését, különösen az alábbi területeken:

- *A személyiségjogok:* a személyiség szabad kibontakoztatási joga, önrendelkezési jog, a cselekvési szabadsághoz való jog, a családi élethez és a magánülethez való jog, a művelődéshez való jog, (a jogok gyakorlása nem ütközhet mások jogaiba, nem veszélyeztetheti senki egészségét, testi épségét).
- Vallási vagy világnézeti meggyőződés, nemzeti, etnikai önazonosság tiszteletben tartásának igénye kifejezésre juttatásának joga.
- Tájékoztatói jog.
- Véleménynyilvánítási jog.
- Javaslattevési jog.

- Kérdés intézéséhez és érdemi válaszhoz való jog.
- A tantárgyak választásának joga (11., 12. évfolyam).
- Eljárás indításának, a nyilvánosság igénybevételének joga.
- A döntésekben és irányításban való részvétel, képviselői joga.
- Jogvédelem, érdekképviselői jog.

Az iskolai élet, a szervezett jogérvényesítés legfontosabb fóruma a diákönkormányzat (DÖK).

Működésének célja

- a demokrácia mikrokörnyezetben való gyakorlása,
- a demokrácia játékszabályainak gyakorlása,
- a pozitív együttműködés minél magasabb szintű gyakorlása,
- az iskolai közösség működésének segítése,
- érdekképviselői.

A diákönkormányzat munkáját az általa javasolt tanár (DMS) segíti.

A diákönkormányzat működési területei

- a diákközgyűlés,
- rendszeres diákképviselői egyeztetés,
- a diákrendezvények szervezése (diákigazgató választás, a diáknap, stb.),
- hagyományápolás,
- iskolaújítás működtetése,
- más diákszervezettel való kapcsolatfelvétel.

A diákmozgalmat segítő tanár, az osztályfőnökök és minden szaktanár feladata a tanulók felkészítése a konstruktív társadalmi szereplésre.

Tanórai keretben – különösen a történelem és társadalmi ismeretek, az élet- és pályatervezés tantárgyi órákon – különleges figyelemmel kell kezelni a demokratikus életformára való nevelést.

Záradék

Az iskola a 202/2007. (VII.31.) Korm. rendelet alapján a Pedagógiai programját áttekintette, a szükséges változásokat átvezette.

Tiszaföldvár, 2007. december 18.

Ferenczi György
igazgató

A tantestület részéről:

Chiovini Márta
tanár

A Pedagógia program áttekintésében és a jogszabálynak megfelelő változtatások átvezetésében az alábbi pedagógusok vettek részt:

Ferenczi György

Nagy Áronné

A helyi tanterveket készítette:

Antal Balázsne

Beke Lászlóné

Chiovini Márta

Feketéné Novák Zsuzsanna

Ferenczi György

Hegedús István

Hliva Livia

Kesztyűs Mária

Kis István

Kovácsné Pintér Márta

Kürtös Zsuzsanna

Molnárné Váczy Márta

Mónus Zoltán

Mónusné Ábel Gizella

Nagy Áronné

Rác Tünde Anna

Szlankó Tibor

Tímár Antal